

HE 26/2007 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ammattipätevyiden tunnustamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki ammattipätevyiden tunnustamisesta. Nykyinen Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaansaattamista koskeva laki ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettua lakia ja asianajajista annettua lakia ehdotetaan muutettaviksi. Esitys liittyy näiltä osin ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanoon.

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon tavoitteena on varmistaa liikkuvuuden sujuvuus sekä tultaessa muualta Euroopasta Suomeen että lähdettäessä Suomesta Eurooppaan.

Suomessa tutkinnon suorittaneen henkilön mahdollisuuksia siirtyä muualle Eurooppaan pyritään lisäksi helpottamaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin ja kaupakamarilakiin ehdotettavilla muutoksilla. Samassa yhteydessä ehdotetaan myös joitakin muutoksia ja täsmennyksiä ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annettuun lakiin.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Yleinen tunnustamisjärjestelmä.....	4
Ammattikokemusjärjestelmä.....	6
Automaattinen tunnustamisjärjestelmä.....	6
2.2 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö.....	7
Tarkoitus ja soveltamisala.....	7
Palvelujen tarjoamisen vapaus.....	7
Sijoittautumisvapaus.....	7
Hallinnollinen yhteistyö.....	9
Pohjoismaiset sopimukset.....	9
2.3 Nykytilan arviointi.....	9
Tutkintojen tunnustamislaki ja UO-laki.....	9
Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettu laki.....	10
Liikkuvuus Suomesta muualle Eurooppaan.....	10
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	11
3.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.....	11
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	11
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	12
4.2 Organisaatio- ja henkilöstö-vaikutukset.....	13
4.3 Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan.....	13
5 ASIAN VALMISTELU.....	13
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	13
5.2 Lausunnot.....	13
6 MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	15
1 Lakiehdotusten perustelut.....	15
1.1 Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta.....	15
1 luku Yleiset säännökset.....	15
2 luku Tunnustamisjärjestelmiin liittyvät säännökset.....	17
3 luku Palvelujen tarjoamisen vapaus.....	22
4 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	23
1.2 Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta.....	23
1.3 Laki asianajajista annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	25
1.4 Laki ulkomailla suoritetun korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	26
1.5 Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 ja 12 §:n muuttamisesta.....	28
1.6 Laki kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta.....	28
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	28
3 Voimaantulo.....	29
4 Säättämisjärjestys.....	29

LAKIEHDOTUKSET	30
1. Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta.....	30
2. Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	36
3. Laki asianajajista annetun lain 3 §:n muuttamisesta	38
4. Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta	39
5. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 ja 12 §:n muuttamisesta.....	41
6. Laki kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta	42
LIITTEET	43
RINNAKKAISTEKSTIT	43
2. Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	43
3. Laki asianajajista annetun lain 3 §:n muuttamisesta	47
4. Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta	48
5. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 ja 12 §:n muuttamisesta.....	51
6. Laki kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta.....	53
ASETUSLUONNOKSET	54
Valtioneuvoston asetus ammattipätevyyden tunnustamisesta.....	54
Valtioneuvoston asetus ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta	56

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan yksi yhteisön tavoitteista on henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistaminen jäsenvaltioiden väliltä. Jäsenvaltioiden kansalaisten osalta kyse on erityisesti oikeudesta harjoittaa ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana tai palkattuna työntekijänä muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa he ovat hankkineet ammattipätevyytensä. Tähän liittyen perustamissopimus mahdollistaa direktiivit tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Euroopan unionin (EU) tutkintojen ja ammattipätevyysien tunnustamislainsäädäntöön kuuluu kolme eri tunnustamisjärjestelmää: yleinen tutkintojen tunnustamisjärjestelmä, jäljempänä yleinen *tunnustamisjärjestelmä*, ammattikokemuksen tunnustamiseen perustuva järjestelmä, jäljempänä *ammattikokemusjärjestelmä* sekä koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamiseen perustuva tunnustamisjärjestelmä, jäljempänä *automaattinen tunnustamisjärjestelmä*.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleinen tunnustamisjärjestelmä

Tietyn ammatin harjoittaminen tai oikeus määrätyn ammattinimikkeen käyttöön voi Suomen lainsäädännön mukaan edellyttää määrättyä koulutusta. Tällaisia koulutusta koskevia vaatimuksia on esimerkiksi terveydenhuolto- ja sosiaalialalla sekä opetustoimen ja liikenteen aloilla. Ulkomailta koulutuksen saaneen henkilön oikeudesta harjoittaa ammattia tai käyttää suomalaista ammattinimikettä päättävät useat eri viranomaiset.

EU:n yleinen tunnustamisjärjestelmä perustuu kahteen direktiiviin: vähintään kolmi-vuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tun-

nustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä annettuun neuvoston direktiiviin 89/48/ETY ja direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä annettuun neuvoston direktiiviin 92/51/ETY. Yleinen tunnustamisjärjestelmä on pääosin pantu kansallisesti täytäntöön Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaansaannosta annetulla lailla (1597/1992), jäljempänä *tutkintojen tunnustamislaki*.

Tutkintojen tunnustamislain 8 §:n mukaan Opetushallitus päättää lain soveltamisalaan kuuluvien tutkintotodistusten ja koulutuksesta annettujen asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta julkiseen virkaan tai tehtävään. Opetushallitus tekee tutkintojen tunnustamislain nojalla päätöksiä erityisesti opetustoimen ja sosiaalialan henkilöstön sekä oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneiden pätevydestä. Jos hakijan saaman koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa tehtävään vaadittava koulutus ja harjoittelu, hakijalta voidaan edellyttää alan työ- tai ammattikokemusta. Tutkintojen tunnustamislain perusteella hakijalta voidaan myös vaatia sopeutumisan tai kelpoisuuskokeen suorittamista, jos ammattiin valmentava koulutus eroaa Suomessa olennaisesti hakijan saamasta koulutuksesta. Tiettyihin Suomen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta vaativiin virkoihin ja tehtäviin pääsyn edellytykseksi on Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaansaannosta annetussa asetuksessa (520/1997) säädetty pakollinen kelpoisuuskoe.

Tutkintojen tunnustamislakia ei sen soveltamisaläsäädännön mukaan sovelleta, jos yleisen tunnustamisjärjestelmän mukaisesta oikeudesta harjoittaa ammattia säädetään muualla lainsäädännössä. Lain 11 §:n mukaan oikeuden harjoittaa ammattia tutkintojen tunnustamislaissa tarkoitettujen todistusten ja asiakirjojen perusteella ratkaisee se viranomainen, joka kansallisen lainsäädännön mukaan myöntää oikeuden ammatin harjoittamiseen.

Asianajajista annetussa laissa (496/1958) säädetään edellytyksistä, joilla muussa EU-

tai Euroopan talousalueen (ETA) valtiossa hankitun asianajajan ammattipätevyuden omaava henkilö voidaan hyväksyä asianajajaksi Suomessa. Toimivaltaisena viranomaisena toimii Suomen Asianajajaliitto.

Tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetään oikeudesta harjoittaa hyväksytyyn tilintarkastajan ammattia Suomessa. Tilintarkastuslakiin sisältyvät myös säännökset muussa EU- tai ETA-valtiossa tilintarkastajan ammattipätevyuden hankkineen henkilön hyväksymisestä tilintarkastajaksi. Toimivaltaisena viranomaisena toimii Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta. Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajien hyväksymisestä säädetään julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999). Toimivaltaisena tahona toimii julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta.

Aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta annetun asetuksen (1256/1997) nojalla laivaväen pätevyyskirjan tunnustamisesta päättää Merenkulkulaitos. Pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen (787/2003) mukaan ulkomailla nuohoojan pätevyuden saaneen kelpoisuudesta nuohoustyöhön Suomessa päättää Etelä-Suomen lääninhallitus.

Rakennustyötä veden alla tekevän sukeltajan pätevydestä annetussa työministeriön päätöksessä (674/1996) säädetään, että ulkomailla sukeltajan pätevyuden saaneen henkilön kelpoisuudesta tehdä Suomessa rakennustyötä veden alla päättää Uudenmaan työsuojelupiirin työsuojelutoimisto. Työssä käytettävien koneiden ja muiden työvälineiden hankinnasta, turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (856/1998) säädetyn mukaan ajoneuvonosturin, torninosturin ja kuormausturinin kuljettajan pätevyuden osoittamisesta ulkomailla suoritetusta tutkinnosta saadun tutkintodistuksen tai muun vastaavan todistuksen tai asiakirjan perusteella ratkaisee Uudenmaan työsuojelupiirin työsuojelutoimisto. Panostajien pätevyyskirjoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (122/2002) tarkoitetut räjäyttäjän, panostajan ja yli-panostajan pätevyyskirjoja koskevat hakemukset ratkaisee Hämeen työsuojelupiirin työsuojelutoimisto.

Sähköturvallisuuslain (410/1996) 11 §:n 2 momentin mukaan toisessa ETA-valtiossa hankitun muodollisen kelpoisuuden ja ammattipätevyuden tunnustamiseen sovelletaan asianomaista Euroopan yhteisön direktiiviä siten kuin ministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Sähköalan töistä annetun kauppaja teollisuusministeriön päätöksen (516/1996) 23 §:n mukaan arviointilaitoksen tulee pätevyystodistuksia myöntäessään ottaa huomioon ulkomailla hankittu koulutus ja sähköalan työkokemus, jos kokemuksen voidaan katsoa riittävästi perehdyttävän myös Suomessa noudatettaviin sähköasennuksia ja sähkötyöturvallisuutta koskeviin säädöksiin sekä asennuskäytäntöön ja -olosuhteisiin. Sähkötöiden johtajalta ja käytönjohtajalta edellytetyn pätevyystodistuksen myöntävät nykyisin kauppaja teollisuusministeriön valtuuttamat henkilöarviointilaitokset. Pätevyuden arviointimenettelyyn ei vaikuta se, onko kyse henkilön pysyvästä sijoittautumisesta Suomeen vai väliaikaiseksi katsottavasta palvelujen tarjoamisesta.

Kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 2 a §:n mukaan ulkomaisten opintojen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta kelpoisuudesta kirkon, seurakunnan tai seurakuntayhtymän virkaan on soveltuvin osin voimassa, mitä siitä on tutkintojen tunnustamislaissa säädetty. Kirkkolain 22 luvun 2 §:n 6 a kohdan mukaan lain 6 luvun 2 a §:ssä tarkoitettujen ulkomaisten opintojen, koulutuksen tai ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta ja rinnastamisesta sekä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta päättää Kirkkohallitus.

Eräissä ammatinharjoittamista koskevista säädöksissä on säännöksiä ulkomailla hankitun pätevyuden tunnustamisesta ilman viittausta tutkintojen tunnustamislakiin. Tällaisia säädöksiä ovat yksityisistä turvallisuuspalveluista annettu laki (282/2002) ja patenttiasiamiehistä annettu asetus (636/1969). Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 58 §:n nojalla vastaavalle hoitajalle ja vartiolle asetettujen vaatimusten täytyminen voidaan osoittaa myös ulkomailla annetulla pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla. Toimivaltaisena viranomaisena toimivat Poliisin tekniikkakeskus ja kunnan poliisilaitokset. Patenttiasiamiehistä annetun asetuksen mukaan patentti- ja rekisterihallitus

voi hyväksyä patenttiasiamieheksi henkilön, jolla on ulkomaisessa teknillisessä korkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu loppututkinto taikka teknillisessä oppilaitoksessa suoritettu ammatillinen korkea-asteen tutkinto.

Yleiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvan ammatin osalta muualla kuin EU- tai ETA-alueella suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta kelpoisuudesta julkiseen virkaan ja toimeen säädetään ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetussa laissa (531/1986), jäljempänä *UO-laki*, ja ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetussa asetuksessa (519/1997), jäljempänä *UO-asetus*. Tämän lainsäädännön nojalla Opetushallitus päättää hakemuksesta ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen rinnastamisesta Suomessa suoritettaviin korkeakouluopintoihin. Rinnastamis päätös tuottaa saman kelpoisuuden julkiseen virkaan tai toimeen kuin kyseiseen tehtävään vaadittavat Suomessa suoritettavat korkeakouluopinnot.

Ammattikokemusjärjestelmä

Ammattikokemusjärjestelmä perustuu tutkintotodistusten tunnustamisjärjestelmän perustamisesta vapauttamisdirektiivien ja siirtymätoimenpiteistä annettujen direktiivien soveltamisalaan kuuluvan ammatillisen toiminnan osalta sekä tutkintotodistusten yleisen tunnustamisjärjestelmän täydentämisestä annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 1999/42/EY. Jos direktiivissä lueteltujen toimintojen harjoittamiseen ryhtyminen tai sen harjoittaminen jäsenvaltiossa edellyttää yleisiä, kaupallisia tai ammatillisia tietoja ja kykyjä, jäsenvaltion on hyväksyttävä riittäväksi todisteeksi tiedoista ja kyvyistä toiminnan aiempi harjoittaminen toisessa jäsenvaltiossa, jos direktiivissä määritetyt toiminnan harjoittamiselle asetetut määräajat täyttyvät.

Suomessa ei ole eräiden sähköalan töiden lisäksi direktiivin liitteissä lueteltuihin toimintoihin liittyviä säänneltyjä ammatteja, joiden harjoittamiseen ryhtyminen tai harjoittaminen edellyttäisi pelkästään ammattikokemusjärjestelmän mukaista pätevyyttä.

Automaattinen tunnustamisjärjestelmä

Yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan, hammaslääkärin, kättilön, proviisorin, lääkärin, arkkitehdin ja eläinlääkärin ammattipätevyyden tunnustamisesta on annettu erilliset direktiivit. Näiden automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvien ammattihenkilöiden pätevyyden tunnustaminen perustuu siihen, että jäsenvaltion on tunnustettava muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jos ne täyttävät direktiiveissä asetetut koulutuksen vähimmäisvaatimukset.

Yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan, hammaslääkärin, kättilön, proviisorin ja lääkärin ammattipätevyyden tunnustamisesta säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa asetuksessa (564/1994). Tähän lainsäädäntöön sisältyy paitsi automaattisen tunnustamisjärjestelmän, myös yleisen tunnustamisjärjestelmän voimaansaantoa koskevia säännöksiä. Oikeuden toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa ratkaisee Terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

Arkkitehtejä koskevan direktiivin voimaansaannosta on säädetty tutkintojen tunnustamislaissa. Voimassa olevaan lakiin ei kuitenkaan sisälly automaattiseen tunnustamiseen perustuvaa päätöksentekomenettelyä, vaan on katsottu, että direktiivin mukainen arkkitehdin tutkinto tuottaa kelpoisuuden sellaisenaan.

Oikeudesta toimia eläinlääkärinä ja erikoiseläinlääkärinä Suomessa säädetään eläinlääkärinammattin harjoittamisesta annetussa laissa (29/2000). Lailla ja sen nojalla annetuilla maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla on pantu täytäntöön tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta eläinlääketieteen alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi annettu neuvoston direktiivi 78/1026/ETY, jäljempänä *eläinlääkäridirektiivi*.

Eläinlääkärinä toimiminen edellyttää lähtökohtaisesti eläinlääkäriksi laillistamista. Lain 4 §:n mukaan EU- tai ETA-valtion kansalainen, jolla on Euroopan yhteisön lainsäädän-

nössä tai ETA-sopimuksessa tarkoitettu eläinlääkärin pätevyys, laillistetaan tutkintojen automaattisen tunnustamisen periaatteen mukaisesti. Laillistaminen muiden kuin automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvien tutkintojen perusteella edellyttää 5 §:n mukaan, että henkilö suorittaa lisäopintoja eläinlääketieteen alalta sekä osoittaa riittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa. Kaikkien hakijoiden tulee ennen eläinlääkäriksi laillistamista antaa eläinlääkärinvakuutus. Laillistamisesta päättää Elintarviketurvallisuusvirasto.

Lain 8 §:ään sisältyvät säännökset Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetystä väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. Palvelujen tarjoaminen edellyttää ilmoituksen tekemistä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Erikoiseläinlääkärinä toimimisesta säädetään lain 42 §:ssä. Silloin, kun eläinlääkäri ei ole suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa Suomessa, hänellä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoiseläinlääkäri vain, jos Elintarviketurvallisuusvirasto on myöntänyt hänelle hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä. Jos oikeutta hakee EU- tai ETA-valtion kansalainen EU- tai ETA-valtiossa suoritettuna tutkinnon perusteella, tutkinnon tunnustamiseen sovelletaan tutkintojen tunnustamislain säännöksiä.

2.2 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Uuden ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY, jäljempänä *ammattipätevyysdirektiivi*, mukaan kaikki kolme nykyistä tunnustamisjärjestelmää säilytetään myös jatkossa. Järjestelmiä koskevat erillisdirektiivit kuitenkin kumotaan ja korvataan yhdellä direktiivillä. Ammattipätevyyden tunnustamisjärjestelmiin tehdään myös joitakin sisällöllisiä muutoksia.

Ammattipätevyysdirektiivi on toissijainen. Sen säännöksiä ei sovelleta, jos muussa yhteisön oikeuden säädöksessä vahvistetaan järjestelyjä, jotka suoraan koskevat ammattipätevyyden tunnustamista tietyn säännellyn ammatin osalta. Ammattipätevyyden tunnustamista koskevia erityissäännöksiä on esi-

merkiksi liikenteen, vakuutusedustuksen ja lakisääteisen tilintarkastuksen sekä asianajajatoiminnan aloilla.

Tarkoitus ja soveltamisala

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan jäsenvaltion on tunnustettava unionin kansalaisen toisessa jäsenvaltiossa hankkima koulutus tai ammattipätevyys, jos jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaan ammatin harjoittajalta tai työntekijältä vaaditaan määrättyä koulutusta tai ammattipätevyyttä. Tunnustaminen antaa unionin kansalaiselle oikeuden harjoittaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa samaa ammattia, johon hänellä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan.

Jäsenvaltion tunnustama EU:n ulkopuolella suoritettu tutkinto rinnastetaan EU:ssa suoritettuun tutkintoon, kun asianomainen henkilö on harjoittanut ammattia tutkinnon tunnustaneessa jäsenvaltiossa kolme vuotta. Automaattisen tunnustamisjärjestelmän alaan kuuluvan EU:n ulkopuolella suoritettua tutkinnon tunnustamisesta tulee noudattaa koulutukselle asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Palvelujen tarjoamisen vapaus

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan laillisesti jäsenvaltioon sijoittautuneella ammatinharjoittajalla on oikeus tarjota palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti toisessa jäsenvaltiossa. Palvelujen tarjoajan ei tällöin tarvitse hakea ammatinharjoittamisoikeutta vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaatia, että palvelun tarjoaja tekee palvelujen tarjoamisesta kirjallisen ennakoilmoituksen vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Lisäksi jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi tarkistaa palvelun tarjoajan ammattipätevyyden ennen palvelun tarjoamista sellaisten säänneltyjen ammattien osalta, joilla on kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia.

Sijoittautumisvapaus

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan kaikkien kolmen tunnustamisjärjestelmän sijoittautumisvapautta koskevien sääntöjen kes-

keiset piirteet säilytetään nykyisellään. Yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisala laajenee, ja sitä sovelletaan eräissä tilanteissa, jos ammattipätevyuden tunnustamiseen ei voida soveltaa ammattikokemusjärjestelmän tai automaattisen tunnustamisjärjestelmän sääntöjä.

Yleisessä tunnustamisjärjestelmässä on viisi pätevyystasoa, joiden määrittämisen keskeisiä kriteerejä ovat koulutuksen taso, luonne ja kesto. Vastaavanlaiset tasot ovat myös voimassa olevissa direktiiveissä. Ammattipätevyuden tunnustamiseen oikeuttava tutkinto voi olla yhtä pätevyystasoa alempi kuin se tutkinto, jota vastaanottava jäsenvaltio vaatii. Nykyisestä poiketen työ- tai ammattikokemusta ei voi enää jatkossa asettaa lisävaatimukseksi korvaamaan hakijan saaman koulutuksen ja vastaanottavan valtion vaatiman koulutuksen pituuksissa olevaa eroa. Sen sijaan korvaavana toimenpiteenä hakijalta voidaan vaatia kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamista. Jäsenvaltioilla säilyy jatkossakin oikeus arvioida, onko koulutuksen kestossa tai sen sisällössä taikka ammattitoiminnan sisällössä olennaisia eroja ja päättää arvion perusteella, vaaditaanko hakijalta korvaavia toimenpiteitä. Pääsääntöisesti hakija saa itse päättää, valitseeko korvaavana toimenpiteenä sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Hakijan valintaoikeudesta voidaan poiketa ammateissa, joiden harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennainen ja pysyvä ammattitoiminnan osa. Valintaoikeudesta voidaan poiketa myös eräissä tapauksissa, joissa automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvan ammatin harjoittaja ei täytä ammattipätevyuden automaattisen tunnustamisen edellytyksiä ja joihin sovelletaan yleistä tunnustamisjärjestelmää.

Amattipätevyysdirektiivin mukaan jäsenvaltioilla ei ole oikeutta vaatia korvaavia toimenpiteitä hakijalta, jos hakijan ammattipätevyys täyttää ammattipätevyuden tunnustamista käsittelevän sääntelykomitean hyväksymät yhteiset vähimmäisvaatimukset. Tällaisia tiettyä ammattia koskevia yhteisiä vähimmäisvaatimuksia voivat komissiolle esittää jäsenvaltioiden lisäksi ammatilliset järjes-

töt tai ammatillitot, jotka ovat edustavia kansallisella ja Euroopan tasolla. Komissio on todennut, että ainakin 12 eri ammatillista järjestöä (kiinteistönvälittäjät, geologit, biologit, psykoterapeutit, psykologit, fysioterapeutit, sosiaalikasvattajat, jalkojenhoitajat, maisema-arkkitehdit, röntgenlääkärit, optikot ja sairaalaproviisorit) on ilmoittanut kiinnostuksestaan yhteisten vähimmäisvaatimusten vahvistamiseksi.

Amattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvat jatkossa samat toiminnot kuin nykyisinkin. Ne jakaantuvat nykyisen kuuden ryhmän sijasta kolmeen ryhmään, joilla on erilaiset ammattikokemuksen tunnustamissäännöt. Amattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvat toiminnot luetellaan direktiivin liitteessä IV, jota voidaan jatkossa muuttaa komitologiamenettelyä noudattaen.

Amattikokemusjärjestelmä perustuu ammattipätevyuden automaattiseen tunnustamiseen, jos henkilö osoittaa täyttävänsä direktiivissä säädetyt ammatinharjoittamiselle asetetut määräajat. Jos hakijan ammattipätevyyttä ei voida tunnustaa ammattikokemusjärjestelmän perusteella, sovelletaan yleisen tunnustamisjärjestelmän sääntöksiä kelpoisuuskokeen ja sopeutumisajan valintaa koskevat säännökset mukaan lukien.

Automaattisen tunnustamisjärjestelmän alaan kuuluvien lääkärin, yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan, hammaslääkärin, eläinlääkärin, kättilön, proviisorin ja arkkitehdin ammattien osalta säilytetään ammattiin johtavan koulutuksen vähimmäisvaatimukset pääosin muuttumattomina. Koulutuksen pääsyvaatimuksista, vähimmäispituudesta ja rakenteesta säädetään artikloissa. Sen sijaan koulutuksen tavoitteena olevat tiedot ja taidot sekä koulutusta koskevat oppiaineluettelot tai aihekokonaisuudet on siirretty direktiivin liitteisiin, joita voidaan jatkossa muuttaa komitologiamenettelyä noudattaen.

Päätös säännellyn ammatin harjoittamista koskevaan lupahakemukseen on pääsäännön mukaan annettava kolmen kuukauden kuluessa kaikkien vaadittavien asiakirjojen esittämisestä. Yleiseen tunnustamisjärjestelmään ja ammattikokemusjärjestelmään kuuluvissa päätöksissä direktiivi mahdollistaa kuitenkin päätöksenteon takarajan pidentämisen neljään kuukauteen.

Hallinnollinen yhteistyö

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan jäsenvaltioiden viranomaisten on toimittava yhteistyössä ja huolehdittava keskinäisestä avunannosta. Ammattipätevyyden tunnustamisesta päätöksiä tekevästä viranomaisista tulee tiedottaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Jäsenvaltioiden tulee nimittää viranomaistoiminnan yhteensovittamisesta vastaava henkilö ja yhteystaho, jonka tehtävänä on antaa kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille tietoja sekä avustaa kansalaisia heille kuuluvien oikeuksien toteuttamisessa.

Direktiivin toimeenpanossa komissiota avustaa sääntelykomitea, jonka jäseninä ovat jäsenvaltioiden edustajat ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja. Komitean tehtävänä on direktiivin liitteiden muuttamista koskevien asioiden käsitteleminen.

Pohjoismaiset sopimukset

Sopimus Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä pohjoismaisista työmarkkinoista henkilöille, jotka ovat saaneet ammattipätevyyden antavan, vähintään kolmevuotisen korkeamman koulutuksen (SopS 74/1998) allekirjoitettiin vuonna 1990. Sopimuksen tarkoituksena on yhteispohjoismaisten työmarkkinoiden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi lisätä siinä tarkoitettun koulutuksen saaneiden henkilöiden vapaan liikkuvuuden mahdollisuutta Pohjoismaiden välillä. Sopimuksen mukaan henkilö, joka on jonkun Pohjoismaan kansalainen ja on saanut ammattinsa harjoittamiseen tai virkaansa pätevöittävän korkeamman koulutuksen, saa myös muissa Pohjoismaissa oikeuden harjoittaa ammattia tai kelpoisuuden vastaavaan virkaan sopimuksessa tarkemmin määrättyin ehdoin. Korkeammalla koulutuksella tarkoitetaan sopimuksessa vähintään kolmevuotista koulutusta, johon normaalina pääsyvaatimuksena on yleissivistävä tai ammatillinen toisen asteen koulutus.

Lisäksi Pohjoismaiden välillä on tehty seuraavat sopimukset: sopimus eräiden ammattiryhmien hyväksymisestä toimimaan terveydenhuollon, sairaanhoidon ja eläinlääkintähuollon alalla (SopS 2/1994), sopimus Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan

välillä peruskoulun luokanopettajien yhteispohjoismaisista työmarkkinoista (SopS 24/1984) sekä sopimukset Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä peruskoulun aineenopettajien, käytännöllis-esteettisten aineiden opettajien ja erityisopettajien yhteispohjoismaisista työmarkkinoista sekä lukion ja ammatillisten oppilaitosten aineenopettajien ja käytännöllis-esteettisten aineiden opettajien yhteisistä työmarkkinoista (SopS 11/1989).

Terveydenhuoltoalan sopimus laajentaa Euroopan yhteisön tunnustamislainsäädännön soveltamisalaa niiden pohjoismaiden kansalaisten osalta, joiden kolmannessa maassa suoritettu tutkinto on tunnustettu toisessa Pohjoismaassa. Muilta osin pohjoismaisilla sopimuksilla ei ole ollut enää Suomen ETA- ja EU-jäsenyyden jälkeen käytännössä juuri merkitystä.

2.3 Nykytilan arviointi

Tutkintojen tunnustamislaki ja UO-laki

Tutkintojen tunnustamislaki oli alkuperäiseltä nimikkeeltään laki Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta, ja se tuli voimaan samanaikaisesti ETA-sopimuksen kanssa vuonna 1994. Lakia on muutettu neljä kertaa ja lain nimikettä kahdesti. Tutkintojen tunnustamislain säännökset ovat vaikeaselkoisia ja ulkopuoliselle vaikeasti avautuvia, mutta käytännön soveltamisessa ei Opetushallituksen kokemuksen mukaan ole ollut erityisiä ongelmia.

Jos hakijan koulutus on kestoltaan vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa vaadittava koulutus ja harjoittelu, hakijalta voidaan nykyisin vaatia tutkintojen tunnustamislain 5 §:n mukaan tietty määrä työ- tai ammattikokemusta. Uuden ammattipätevyysdirektiivin mukaan korvaavana toimenpiteenä hakijalta voidaan vaatia jatkossa ainoastaan kelpoisuuskokeen tai sopeutumisaajan suorittamista.

Tutkintojen tunnustamislain 9 §:ssä on säännös jäsenvaltion kansalaisen toisesta jäsenvaltiosta hankitun tutkintotodistuksen tason määrittämisestä. Tason määrittämistä tarvitaan, jos virkaan tai tehtävään on asetet-

tu kelpoisuusvaatimukseksi opistotutkinto tai korkeakoulututkinto. Näissä tapauksissa ei kuitenkaan ole kyse tiettyä säänneltyä ammattia koskevan ammattipätevyyden tunnustamisesta, eikä säännös näin ollen liity tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantuloon.

Tutkintojen tunnustamislain 10 §:ssä säädetään arkkitehdin tutkinnon tunnustamisesta. Säännökseen ei sisälly automaattiseen tunnustamiseen perustuvaa päätöksentekomenettelyä, vaan on katsottu että direktiivin mukainen arkkitehdin tutkinto tuottaa kelpoisuuden sellaisenaan. Arkkitehdin ammatti ei kuulu Suomessa säänneltyihin ammatteihin, joten tutkinnon tunnustamispäätöksille ei ole ollut käytännössä tarvetta.

Opetushallitus tekee tutkintojen tunnustamislain nojalla päätöksen, johon sisältyy tarvittaessa lisävaatimuksia ammattikokemuksen, kelpoisuuskokeen tai sopeutumisaikojen osalta. Siitä, suorittaako hakija käytännössä korvaavia toimenpiteitä, ei kulkeudu automaattista tietoa Opetushallitukseen. Käytännössä hakijan tulee näin ollen osoittaa pätevyytensä työnantajalle Opetushallituksen päätöksellä ja korvaavien toimenpiteiden suorittamista koskevalla todistuksella. Työnantajien kannalta olisi selvempää, jos hakijalla olisi yksi asiakirja, josta hänen pätevyytensä käy ilmi.

Tutkintojen tunnustamislain 13 §:n mukaisesti Opetushallituksen yhteydessä on ollut kolmivuotiskausittain nimettynä Ulkomaantutkintojen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on ollut antaa Opetushallitukselle lausuntoja ulkomaisiin tutkintoihin liittyvistä hakemuksista. Neuvottelukunnan merkitys on kuitenkin jäänyt käytännössä vähäiseksi, ja se on kokoontunut harvoin.

UO-lain soveltamisala on rajattu ulkomailta suoritettujen korkeakoulututkintojen ja opintojen tuottamaan kelpoisuuteen. Lain soveltamisessa ei ole koettu olevan erityisiä ongelmia.

Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettu laki

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan yleinen tunnustamisjärjestelmä tulee laajentaa koskemaan sellaisten eläinlääkäritutkintojen

tunnustamista, joita ei voida tunnustaa automaattisen tunnustamisjärjestelmän mukaisesti, koska henkilö ei täytä direktiivissä mainittuja ammattitoiminnan kestoa koskevia lisävaatimuksia. Nämä vaatimukset koskevat tilanteita, joissa tutkintoon johtavat opinnot on aloitettu ennen tutkinnon myöntäneen maan liittymistä Euroopan unioniin eikä tutkinto tästä syystä täytä EU:n asettamia eläinlääkärin koulutuksen vähimmäisvaatimuksia. Nykyisin tällaiset tutkinnot tunnustetaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 5 §:n mukaisesti edellyttäen laillistamista hakevalta henkilöltä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviä lisäopintoja ja kielitaitoa.

Vastaavasti yleinen tunnustamisjärjestelmä tulee ottaa käyttöön tunnustettaessa EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten muissa kuin EU- tai ETA-valtioissa suorittamia eläinlääkäriä ja erikoiseläinlääkäriä tutkintoja, jos tutkinto on jo tunnustettu toisessa EU- tai ETA-valtiossa, ja tutkinnon suorittanut henkilö on toiminut kyseisessä maassa eläinlääkäriä tai omalla erikoisalallaan erikoiseläinlääkäriä vähintään kolme vuotta tutkinnon tunnustamisen jälkeen.

Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetussa laissa ovat säännökset väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta ja palveluntarjoajalta edellytettävästä kirjallisesta ennakkoilmoituksesta. Ammattipätevyysdirektiivin mukaan palveluntarjoajilta ei voida enää vaatia eläinlääkäriksi laillistamisen edellyttämää ammattipätevyyttä, vaan ratkaisevana tekijänä tulee olla palveluntarjoajan sijoittautuminen toiseen EU- tai ETA-valtioon. Lisäksi oikeus tulee rajata koskemaan vain satunnaisesti tapahtuvaa palveluntarjoamista. Voimassa olevan lain mukaan palveluja on voinut tarjota yhtäjaksoisesti enintään vuoden ajan.

Laista puuttuvat lisäksi ammattipätevyysdirektiivin mukaiset, tutkinnon tunnustamishakemuksen käsittelyä koskevat menettelysäännökset.

Liikkuvuus Suomesta muualle Eurooppaan

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanossa jäsenvaltiot huolehtivat siitä, että kansalliset säännökset mahdollistavat ulko-

mailla suoritetun tutkinnon tunnustamisen kyseisessä jäsenvaltiossa. Suomessa säänneltyjen ammattien määrä on terveydenhuollon ammatteja lukuun ottamatta vähäinen esimerkiksi Keski-Eurooppaan verrattuna. Useat ammattikokemusjärjestelmään kuuluvat käsityöammatit ovat muualla Euroopassa säänneltyjä ammatteja. Suomessa ei ole katsottu tarpeelliseksi säätää näitä ammatteja koskevia erityisiä pätevyysvaatimuksia. Näin ollen Suomessa ei myöskään ole ammattikokemuksen todistamiseen liittyvää lainsäädännössä vahvistettua menettelyä, joka osaltaan voisi turvata Suomessa tutkinnon suorittaneen henkilön mahdollisuuksia siirtyä muualle Eurooppaan.

Suomessa voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erityisammattitutkintoja ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomina näyttötutkintoina. Ammattipätevyysdirektiivin pätevyystasojatottelu perustuu puolestaan koulutukseen, jossa keskeisiä kriteerejä ovat tutkintotodistuksen saamiseksi edellytetyn koulutuksen taso, luonne ja kesto. Näin ollen ammatti- ja erikoisammattitutkinnon suorittaneiden osalta on mahdollista, että muut jäsenmaat tulkitsevat näiden tutkintojen kuuluvan direktiivin 11 artiklan a kohdan mukaiselle alimmalle pätevyystasolle, johon sisällytetään muun muassa kokeet ilman edeltävää koulutusta. Tällöin ammatti- ja erikoisammattitutkintoja suorittaneet eivät pääse tutkintoaan vastaaviin tehtäviin maihin, joissa kyseistä tehtävää säädellään ja joissa kyseiseen tehtävään vaaditaan vähintään direktiivin 11 artiklan c kohdan tasoa vastaava koulutus.

Ammattikokemusjärjestelmään liittyy lähtöjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tai elimen antama todistus ammattitoiminnan lajista ja kestosta. Käytännössä tällaisia todistuksia on laadittu kauppakamareissa, mutta toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen eikä todistuksen antamiseen näin ollen ole lainsäädännöllistä velvoitetta.

Arkkitehdin ammatti on säännelty suurimassa osassa Eurooppaa. Myös ammattipätevyysdirektiivin arkkitehtejä koskevat säännökset on kirjoitettu tästä näkökulmasta. Suomessa arkkitehdin nimike liittyy tutkintoon eikä sen käyttäminen edellytä työkokemusta. Suomessa arkkitehdin tutkinnon suo-

rittaneilla on ollut käytännössä vaikeuksia osoittaa toimineensa alalla.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on panna täytäntöön ammattipätevyysdirektiivi terveydenhuollon ammattihenkilöstöön liittyviä erityissäännöksiä lukuun ottamatta. Täytäntöönpano on tarkoitus toteuttaa säätämällä laki ammattipätevyuden tunnustamisesta ja muuttamalla eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lakia.

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon tavoitteena on varmistaa liikkuvuuden sujuvuus sekä tullessa muualta Euroopasta Suomeen että lähettäessä Suomesta Eurooppaan.

Suomessa tutkinnon suorittaneen henkilön mahdollisuuksia siirtyä muualle Eurooppaan pyritään helpottamaan ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annettuun lakiin ja kauppakamarilakiin ehdotettavilla muutoksilla.

Uusi lainsäädäntö on pyritty kirjoittamaan nykyistä ymmärrettävämpään muotoon. UO-lain ja ammattipätevyuden tunnustamisesta annetun lain soveltamisalaa on pyritty selvittämään.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Uusi ammattipätevyuden tunnustamista koskeva laki olisi yleislaki eli sitä sovellettaisiin vain, ellei ammattipätevyuden tunnustamisesta muualla toisin säädetä. Uuteen lakiin sisällytettäisiin ainoastaan ne säännökset, jotka liittyvät ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanoon. Tutkintojen tunnustamislain 9 §:n säännös jäsenvaltion kansalaisen toisesta jäsenvaltiosta hankitun tutkintotodistuksen tason määrittämisestä ehdotetaan siirrettäväksi UO-lakiin, koska näissä Opetushallituksen päätöksissä ei ole kysymys ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettusta ammattipätevyuden tunnustamisesta vaan virkkelipoisuudesta yleisesti.

Opetushallitus päättäisi muodollista pätevyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta säänneltyyn ammattiin samassa laajuudessa kuin nykyisin. Opetushallitus nimettäisiin lisäksi ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitetuksi kansalliseksi yhteystahoksi. Sen tehtävänä on muun muassa toimittaa kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille kaikki aiheelliset tiedot direktiivin mukaisesta ammattipätevyden tunnustamisesta sekä erityisesti ammatteja ja niiden harjoittamista koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä mahdollisuuksien mukaan tietoja Suomessa suoritettujen tutkinnon sisällöstä.

Ammattipätevyden tunnustamisen menettely säilyisi pääpiirteissään nykyisen kaltaisena. Ehdotetun lain 13 §:n mukaan ammattipätevyden tunnustamisesta vastaavan viranomaisen päätöksentekomenettely olisi jatkossa kuitenkin kaksivaiheinen, jos hakijalle asetetaan tunnustamispäätöksessä vaatimus korvaavista toimenpiteistä. Viranomainen tekisi ensin ehdollisen tunnustamispäätöksen, ja lopullisen tunnustamispäätöksen vasta sen jälkeen, kun hakija on toimittanut tiedon korvaavien toimenpiteiden suorittamisesta. Korvaavana toimenpiteenä hakijalta voidaan vaatia jatkossa ainoastaan kelpoisuuskokeen tai sopeutumisasiän suorittamista, ei ammattikokemusta.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi uutena säännöksenä oikeuskäytännössä vahvistettu periaate, jonka mukaan toisen jäsenvaltion tekemää tunnustamispäätöstä ei voi käyttää ammattipätevyden tunnustamishakemuksen perusteena. Säännöksen tarkoituksena on estää hakijaa kiertämästä kansallisesti asetettuja ammatin kelpoisuusvaatimuksia vetoamalla toisen jäsenvaltion tekemään tunnustamispäätökseen.

Lakiin ei ehdoteta säännöstä Ulkomaanopintojen neuvottelukunnasta, koska sen merkitys on jäänyt käytännössä vähäiseksi.

Ammattipätevyden tunnustamisesta annettuun lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi ammattipätevyysdirektiivin mukaiset yleiset säännökset palvelujen väliaikaisesta ja satunnaisesta tarjoamisesta. Yksittäistä ammatti-toimintaa koskevassa sektorilainsäädännössä säädettäisiin tarkemmin palvelun tarjoami-

seen liittyvästä ennakoilmoitusvelvollisuudesta ja viranomaisten mahdollisuudesta tarkistaa palvelun tarjoajan ammattipätevyys.

Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset laillistamishakemuksen käsittelystä, hakemuksen liitteistä sekä yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän soveltamisesta niissä tilanteissa, joissa laillistamiseen ei voida soveltaa automaattisen tunnustamisjärjestelmän sääntöjä. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi ammattipätevyysdirektiivin edellyttämät muutokset, jotka koskevat eläinlääkäripalvelujen väliaikaista tarjoamista sekä muutoksenhakua laillistamispäätökseen.

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä pyritään myös turvaamaan Suomessa tutkinnon suorittaneen henkilön liikkuvuutta muualle Eurooppaan. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muutoksella ehdotetaan ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto sijoitettavaksi direktiivin 11 artiklan mukaisessa pätevyystasojärjestelmässä tasoille b ja c. Kauppakamarien lakisääteiseksi tehtäväksi tulisi hakijan ammattitoiminnan lajia ja kestoa koskeva todistuksenantovelvoite.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Ammattipätevyysdirektiivin hallintoa koskevat säännökset lisäävät jonkin verran viranomaisten työtä ja kustannuksia. Tällainen on esimerkiksi velvoite ilmoittaa kuukauden kuluessa hakijalle asiakirjojen saapumisesta. Ehdotetun ammattipätevyden tunnustamislain 13 §:n mukaan ammattipätevyden tunnustamisesta vastaavan viranomaisen päätöksentekomenettely olisi jatkossa kaksivaiheinen, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia nykyiseen verrattuna. Opetushallitus lähettää uusia ilmoituksia vuosittain arviolta 550 kappaletta ja laatii uusia päätösasiakirjoja arviolta 180.

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä on komissiossa kehitetty sisämarkkinoiden tietojärjestelmä (Internal Market Information system, IMI), joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2008 alussa. Tietojärjestelmä koskee alkuvaiheessa vain muutamia ammattiryhmiä, mutta järjestelmän

on tarkoitus laajentua jatkossa kaikkia ammattiryhmiä koskevaksi. Tietojärjestelmän kehittämiskuluista vastaa komissio, mutta järjestelmän kehittäminen ja siihen osallistuminen sitoo myös kansallisia voimavaroja.

4.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Opetushallituksen rooli ammattipätevyiden tunnustamisessa vahvistuu ja työmäärä todennäköisesti lisääntyy. Opetushallitus on tähän asti toiminut tutkintojen kansainvälisen vertailun tiedotuskeskuksena lähinnä yleiseen tunnustamisjärjestelmään liittyen. Jatkossa Opetushallitus toimii yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettuna yleisenä kansallisena yhteystahona, joten tiedotus- ja neuvontatehtävät lisääntyvät. Yhteystahon on annettava kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille kaikki aiheelliset tiedot sekä ammatteja ja niiden harjoittamista koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä että Suomessa suoritettujen tutkintojen sisällöstä. Yhteystaho antaa myös lausuntoja tutkintojen vastaavuuksista. Opetushallitus toimisi sisämarkkinoiden tietojärjestelmän hallinnoinnissa sekä valtuutetun koordinaattorin että toimivaltaisen viranomaisen roolissa. Opetushallitukseen tulevien kyselyjen määrä lisääntyy ja sen antamien lausuntojen määrän arvioidaan kasvavan nykyiseen verrattuna noin sadalla. Yhteensä Opetushallituksen työmäärä kasvaa ammattipätevyysdirektiivin toimeenpanon vuoksi noin yhden henkilötyövuoden verran.

4.3 Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain ja kauppakamarilain muutosehdotuksilla pyritään helpottamaan Suomessa tutkinnon suorittaneiden mahdollisuuksia siirtyä töihin muualle Eurooppaan.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Ammattipätevyysdirektiivi hyväksyttiin syksyllä 2005. Hallituksen esitys on valmis-

teltu opetusministeriössä yhteistyössä Opetushallituksen edustajien kanssa. Valmisteluun ovat osallistuneet lisäksi maa- ja metsätalousministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Elintarviketurvallisuusviraston ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen edustajat.

5.2 Lausunnot

Luonnos hallituksen esityksestä lähetettiin lausunnonlehtien kautta valtioneuvoston kansliaan, oikeusministeriölle, sisäasiainministeriölle, puolustusministeriölle, valtiovarainministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle, kauppa- ja teollisuusministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle, työministeriölle ja ympäristöministeriölle sekä tietosuojavaltuutetulle. Lisäksi lausunnot pyydettiin ammattipätevyiden tunnustamisesta vastaavilta tahoilta eli Elintarviketurvallisuusvirastolta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Henkilö- ja Yritysarviointi Seti Oy:ltä, Hämeen työsuojelupiirin työsuojelutoimistolta, JHTT-lautakunnalta, Keskuskauppakamarilta, Kirkkohallitukselta, Merenkululaitokselta, Opetushallitukselta, Patentti- ja rekisterihallitukselta, Suomen Asianajajaliitolta, Terveystieteiden tutkimuskeskukselta ja Uudenmaan työsuojelupiirin työsuojelutoimistolta. Samoin lausunnot pyydettiin korkeakouluilta ja oppilaitoksilta, joissa kelpoisuuskokeita mahdollisesti jatkossa suoritetaan eli yliopistoilta, ammattikorkeakouluilta, Pelastusopistolta, Poliisikoululta sekä raja- ja merivartiokoululta. Näiden lisäksi lausuntoa pyydettiin AKAVA ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:lta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:lta, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA:lta, Suomen Eläinlääkäriliittoa, Suomen Kuntaliittoa, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:lta ja Suomen Yrittäjiltä sekä kaikilta kauppakamareilta.

Annetuissa lausunnoissa suhtauduttiin pääosin myönteisesti ehdotettuihin säännöksiin. Lausuntoihin sisältyneet muutosehdotukset on mahdollisuuksien mukaan pyritty ottamaan huomioon hallituksen esitystä viimeisteltäessä.

Lausunnolla olleeseen hallituksen esitykseen sisältyi ehdotus tilintarkastuslain muuttamiseksi. Oikeusministeriön ja kauppaja teollisuusministeriön lausuntojen perusteella tilintarkastuslain muutosehdotus on poistettu hallituksen esityksen lopullisesta versiosta.

Suomen Asianajajaliitto on oikeusministeriön kannattamana ehdottanut asianajajista annetun lain 3 §:n 1 momentin muuttamista nykyistä selkeämmäksi. Asianajajista annetun lain muutosehdotus on näin ollen lisätty hallituksen esitykseen lausuntokierroksen jälkeen.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA on esittänyt lausunnossaan, että arkkitehdin ammatti tulisi Suomessa tulkita säännellyksi ammatiksi. SAFA ja Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL ovat lakiehdotuksen valmisteluvaiheessa

tuoneet esille näkemyksensä siitä, että suomalaisille arkkitehdeille tulisi luoda rekisteröitymisjärjestelmä, jolla edistettäisiin arkkitehtien ammattipätevyyden ja -kokemuksen todentamista. Hallituksen esitystä valmisteltaessa on kuitenkin päädytty SAFA:n päinvastaisesta kannasta huolimatta siihen, ettei viranomaisrekisterin perustaminen tässä yhteydessä ole tarkoituksenmukaista.

6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät tähän hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muutos ehdotukset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Ammattipätevyyden tunnustamista koskeva laki liittyy ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanoon. Säännöksen 1 momentissa viitataan näin ollen ammattipätevyysdirektiiviin ja sillä tarkoitetaan myös kyseiseen direktiiviin mahdollisesti myöhemmin tehtäviä muutoksia. Lain säännökset liittyvät erityisesti tutkintojen yleisen tunnustamisjärjestelmän täytäntöönpanoon. Ammattipätevyysdirektiivin sääntelyala ei kuulu Ahvenanmaan itsehallinnon piiriin, joten säädettävä laki on voimassa myös Ahvenanmaalla.

Ammattipätevyysdirektiivi pannaan osittain täytäntöön myös muuttamalla terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lainsäädäntöä ja eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annettua lainsäädäntöä. Ehdotettu ammattipätevyyden tunnustamista koskeva laki on säännöksen 4 momentin perusteella yleislaki, joten muu asiaan liittyvä kansallinen tai unionin lainsäädäntö tulee sovellettavaksi ensisijaisesti.

Ammattipätevyysdirektiivin 2 artiklan 3 kohdassa on lisäksi todettu, että jos muussa yhteisön oikeuden säädöksessä vahvistetaan järjestelyjä, jotka suoraan koskevat ammattipätevyyden tunnustamista tietyn säännellyn ammatin osalta, ammattipätevyysdirektiivin vastaavia säännöksiä ei sovelleta. Ammattipätevyyden tunnustamista koskevia erityisiä oikeussäännöksiä on esimerkiksi liikenteen, vakuutusedustuksen ja lakisääteisen tilintarkastuksen aloilla.

Ammattipätevyyden tunnustaminen liittyy muualla kuin Suomessa hankitun pätevyyden kansalliseen todentamiseen todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen perusteella. Ammattipätevyyden tunnustamisella tarkoitetaan laissa päätöksentekoa henkilön kelpoisuudesta harjoittaa säänneltyä ammattia Suomessa. Tietyn viran tai tehtävän kelpoisuusehdoksi voidaan lain-

säädännössä asettaa ammattipätevyyden lisäksi esimerkiksi kielitaitoon tai kansalaisuuteen liittyviä vaatimuksia. Hakijan tulee osoittaa täyttävänsä säännellyn ammatin hoitamiseksi mahdollisesti asetetut muut kuin ammattipätevyyteen liittyvät kelpoisuus-kriteerit erikseen työnantajalle, eikä näillä seikoilla ei ole merkitystä ammattipätevyyden tunnustamismenettelyssä.

Säännöksen 2 momentin mukaan laki koskee Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisen pääosin toisessa jäsenvaltiossa hankkiman ammattipätevyyden tunnustamista. Lisäksi tietyt yhteisösopimusten määräykset ja unionin lainsäädäntöön sisältyvät säännökset laajentavat soveltamisalaa jonkin verran.

Säännöksen 2 momentin viittaus Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen tarkoittaa sitä, että laki koskee myös unionin jäsenvaltion ja ETA-valtion kansalaisen Islannissa, Norjassa ja Liechtensteinissa tai EU-maassa hankkiman ammattipätevyyden tunnustamista.

Säännöksen viittaus muuhun Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemään sopimukseen puolestaan tarkoittaa muun muassa sitä, että lain soveltamisala laajenee Sveitsissä hankitun ammattipätevyyden tunnustamiseen, kun henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta sovitaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välillä tehtävällä sopimuksella. Jos vastaavia sopimuksia tehdään muiden maiden kanssa, laajenee lain soveltamisala jatkossa vastaavasti.

Viittaus kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön tarkoittaa erityisesti Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2004/38/EY, jäljempänä *liikkumisvapaudesta annettu direktiivi*, sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettuun Euroopan par-

lamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/109/EY sisältyvien velvoitteiden ottamista huomioon ammattipätevyiden tunnustamisen osalta. Kaikkien kolmansien maiden kansalaisten asemaa määrittävien säädösten sovellettavuutta tässä laissa tarkoitettuun ammattipätevyiden tunnustamisen menettelyyn rajaa kuitenkin ammattipätevyysdirektiivin 1 artikla, jonka mukaan tunnustamissäännökset tulevat sovellettavaksi näissä tapauksissa vain, jos ammattipätevyys on hankittu pääosin jossakin unionin jäsenvaltiossa.

Direktiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan kukin jäsenvaltio voi antaa oman lainsäädäntönsä mukaisesti jäsenvaltioiden kansalaisille luvan harjoittaa säänneltyä ammattia, jos he ovat hankkineet ammattipätevyiden muualla kuin jossakin jäsenvaltiossa. Tähän liittyen ammattipätevyysdirektiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaan muodollista pätevyyttä osoittava asiakirjaan rinnastetaan kolmannessa maassa myönnetty muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, jos asiakirjan haltijalla on ammattipätevyiden tunnustaneesta jäsenvaltiosta kolmen vuoden ammattikokemus kyseisestä ammatista. Direktiiviin perustuvaa kolmen vuoden työkokemusvaatimusta on kuitenkin lievennetty 1 §:n 3 momentin viimeisessä virkkeessä. Työkokemuksena voidaan mainitun säännöksen mukaan hyväksyä myös Suomessa tai muussa kuin ammattipätevyiden tunnustaneessa jäsenvaltiossa saatu työkokemus. On kuitenkin huomattava, että tämä soveltamisalan laajennus koskee ainoastaan jäsenvaltioiden kansalaisia.

Muissa kuin soveltamisalasäännöksessä tarkoitetuissa tapauksissa kolmansissa maissa suoritettujen tutkintojen tunnustamisessa sovelletaan hakijan kansalaisuudesta riippumatta UO-lakia ja -asetusta. Lisäksi UO-lakia sovelletaan muiden kuin soveltamisalasäännöksessä tarkoitettujen kolmansien maiden kansalaisten EU- tai ETA-alueella suorittamien tutkintojen rinnastamiseen kansallisiin tutkintoihin tai määrättyihin opintoihin. Nykyiseen tutkintojen tunnustamislain 9 §:ään sisältyvä säännös jäsenvaltion kansalaisen toisesta jäsenvaltiosta hankitun tutkintotodistuksen tason määrittämisestä siirretään ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä UO-lakiin, koska näissä Opetushallituksen päätöksissä ei ole kysymys ammatti-

pätevyysdirektiivissä tarkoitettua ammattipätevyiden tunnustamisesta.

2 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin laissa käytettävät keskeiset termit. Ehdotetut määritelmät vastaavat sisällöltään pääosin ammattipätevyysdirektiivin määritelmiä.

3 §. Kansallinen yhteensovittaminen. Ammattipätevyysdirektiivin 56 artiklassa edellytetään, että kukin jäsenvaltio nimeää ammattipätevyiden tunnustamiseen liittyvän viranomaistoiminnan yhteensovittamisesta vastaavan henkilön. Ammattipätevyiden tunnustamisen menettelyn kansallinen yhteensovittaminen kuuluu 1 momentin mukaan Suomessa opetusministeriölle. Yhteensovittamistehtävää hoitaa opetusministeriön määräämä ministeriön virkamies.

Ammattipätevyysdirektiivin 57 artiklan mukaan kunkin jäsenvaltion on nimettävä yhteystaho, jonka tehtävänä on muun muassa toimittaa kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille kaikki aiheelliset tiedot direktiivin mukaisesta ammattipätevyiden tunnustamisesta ja erityisesti ammatteja ja niiden harjoittamista koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä mahdollisuuksien mukaan tietoja Suomessa suoritetun tutkinnon sisällöstä. Säännöksen 2 momentin perusteella Suomen kansallisena yhteystahona toimii Opetushallitus. Opetushallitus kutsuu tarvittaessa koolle ammattipätevyiden tunnustamisen menettelyyn liittyvät kansalliset toimivaltaiset tahot, jotta päätöksentekoprosessissa ilmenneitä yhteisiä ongelmia voitaisiin pohtia laajemmalla kokoonpanolla. Voimassa olevan lain mukaista ulkomaantutkintojen neuvottelukuntaa ei ole tarkoitus enää jatkossa asettaa. Kansallisen yhteystahon tehtäviin kuuluu myös lausuntojen antaminen niissä tilanteissa, joissa kyse ei ole säännelystä ammatista, mutta työnantaja tai työnhakija Suomessa tai ulkomailla tarvitsee selvennystä siitä, millainen toisessa maassa suoritettu tutkinto työnhakijalla on.

4 §. Tietojen luovuttaminen ja toimivaltaisen viranomaisen salassapitovelvollisuus. Ammattipätevyysdirektiivin 8 artiklan mukaan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta kunkin palvelun tarjoamisen osalta kaikkia sellaisia tietoja, jotka koskevat palvelun tar-

joajan sijoittautumisen laillisuutta ja moitteetonta toimintaa sekä sitä, onko ammatillisia kurinpito- tai rikosoikeudellisia seuraamuksia langetettu. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edellytetään toimivan direktiivin 56 artiklan mukaan tiiviissä yhteistyössä. Viranomaisten on huolehdittava keskinäisestä avunannosta ammattipätevyysdirektiivin soveltamisen helpottamiseksi. Direktiivin mukaan toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY ja henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/58/EY tarkoitettua henkilötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä noudattaen. Kyseiset tietosuojadirektiivit on Suomessa pantu täytäntöön säätämällä henkilötietolaki (523/1999) ja sähköisen viestinnän tietosuojalaki (516/2004).

Pykälän 1 momentin mukaan ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lain soveltamisalaan liittyviä tehtäviä hoitavan toimivaltaisen viranomaisen tietojen luovutuksen ja salassapidon osalta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), jäljempänä *julkisuuslaki*, säädetään. Ammattipätevyyden tunnustamista koskevaan lakiin ei sisällytetä julkisuuslaista poikkeavia säännöksiä.

Lain soveltamisalaan eli ammattipätevyyden tunnustamisen menettelyyn ja palvelujen tarjoamisen vapauteen liittyviä tehtäviä hoitavalla toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan ammattipätevyysdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti paitsi ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaavia viranomaisia, myös kaikkia niitä tahoja, joilla on oikeus myöntää tutkintotodistuksia ja muita tunnustamispäätöksen perusteena olevia asiakirjoja. Pykälän 2 momentissa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten tehtävät perustuvat Opetushallituksen osalta nyt säädettävään lakiin ja muiden toimivaltaisten viranomaisten osalta erityislainsäädäntöön. Säännös ei luo 2 momentissa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille uusia toimintavaltuuksia, vaan säännös on kokonaisuudessaan luonteeltaan informatiivinen.

2 luku

Tunnustamisjärjestelmiin liittyvät säännökset

5 §. *Ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaava taho.* Säännöksen perusteella Opetushallitus päättää muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on nimeltä mainittu tutkinto tai määrättyt opinnot. Käytännössä suurin osa päätöksistä koskee kelpoisuutta opetustoimen ja sosiaalihuollon virkoihin ja tehtäviin sekä oikeustieteellistä koulutusta edellyttäviin virkoihin ja tehtäviin. Lisäksi Opetushallitus tekee päätöksiä kelpoisuudesta muun muassa pelastushallinnon, poliisihallinnon, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen virkoihin ja tehtäviin.

Joidenkin virkojen ja tehtävien osalta ulkomaisen tutkinnon tuottaman ammattipätevyyden toteamisesta säädetään erikseen. Näiden erityissäädösten perusteella päätöksen kelpoisuudesta tekee muu taho kuin Opetushallitus. Muita ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaavia viranomaisia ovat muun muassa Terveystieteiden tutkimuskeskus, Merenkulkulaitos ja Elintarviketurvallisuusvirasto. Soveltamisalasäännöksen 4 momentin perusteella ammattipätevyyden tunnustamista koskevaa lakia sovelletaan vain siltä osin kuin muualla ei toisin säädetä. Lain toissijaisuus on lisäksi ilmaistu tässä pykälässä vielä erikseen.

Yksityissektorilla kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään päättää työnantaja, jos kyse ei ole säännelystä ammatista. Jos julkishallinnon virkaan tai tehtävään edellytetään kelpoisuusvaatimuksena tietyn tasoista tutkintoa, kuten alemmaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, lisensiaatin tutkintoa taikka tohtorin tutkintoa, kyse ei ole ammattipätevyydirektiivissä tarkoitettusta säännelystä ammatista. Toisaalta vakiintunut kansallinen tulkinta on, että julkiseen virkaan ja tehtävään kelpoisuusvaatimuksiksi säädetyt tutkinnot tarkoittavat vain Suomessa suoritettuja tutkintoja, jollei ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta ole erikseen säädetty. Opetushallituksen päätös hakijan kelpoisuudesta on tällöin niin sanottu tasopäätös, josta säädetään esityksen mukaan UO-laissa. Tasopäätöksessä määritetään ulkomailla suori-

tetun tutkinnon tason vastaavuus Suomen tutkintojärjestelmään verrattuna.

Yliopistot ja Suomen Akatemia päättävät pääsääntöisesti itse ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta virkoihinsa ja tehtäviinsä korkeakoulujen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ja tehtävistä annetun asetuksen (309/1993) ja Suomen Akatemias- ta annetun asetuksen (856/1994) nojalla.

Säännöksen 2 momentin perusteella ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaava viranomainen voi tarvittaessa pyytää yliopistolaissa (645/1997) tarkoitettua yliopistolta tai korkeakoulututkintojen järjestelmästä annetussa asetuksessa (464/1998) tarkoitettua korkeakoululta lausunnon hakijan suorittamien opintojen vastaavuudesta Suomessa suoritettaviin opintoihin sekä hakijalle mahdollisesti määrättävistä korvaavista toimenpiteistä.

6 §. Yleisen tunnustamisjärjestelmän pätevyystasot. Pykälässä säädetään yleisen tunnustamisjärjestelmän pätevyystasoista. Yleiseen järjestelmään kuuluvan tunnustamismekanismiin määrittelemiseksi koulutuksesta annettavat todistukset tulee voida jaotella eri tasoihin kansallisista koulutusjärjestelmistä riippumatta. Ammattipätevyysdirektiivin 11 artiklan mukaisessa pätevyystasojaoittelussa keskeisiä kriteerejä ovat koulutuksen taso, luonne ja kesto. Tasojaoittelu on luotu pelkästään yleisen järjestelmän toimivuutta varten, eikä sillä ole vaikutusta kansallisiin koulutusrakenteisiin eikä jäsenvaltioiden toimivaltaan koulutussektorilla. Vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on määrittää se, mille säännöksen 1—5 kohdan mukaiselle tasolle hakijan saama koulutus asetetaan.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan a alakohdan sekä 4 ja 5 kohdan mukaisella tasolla hakijan vastaavan laajuiset opinnot osa-aikaisesti tulee ottaa huomioon päätöstä tehtäessä. Pykälän 1 momentin 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetaan ammattipätevyysdirektiivin liitteessä II lueteltua koulutusta. Liitettä II voidaan tarvittaessa muuttaa sääntelykomiteamenettelyä noudattaen.

Pykälän 2 momentin säännös liittyy ammattipätevyysdirektiivin 12 artiklan ensimmäiseen kohtaan, jonka mukaan 11 artiklassa tarkoitettuna muodollista pätevyyttä osoitta-

vana asiakirjana on pidettävä muodollista pätevyyttä osoittavaa yksittäistä asiakirjaa tai tällaisten asiakirjojen yhdistelmää, jonka toimivaltainen viranomainen on antanut jäsenvaltiossa, edellyttäen, että asiakirja on annettu yhteisössä suoritetusta koulutuksesta, jonka kyseinen jäsenvaltio tunnustaa vastaavantasoiseksi ja että asiakirja antaa jäsenvaltion alueella samat oikeudet ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa ammattia tai valmistaa tämän ammatin harjoittamiseen.

7 §. Tunnustamisen edellytykset yleisessä tunnustamisjärjestelmässä. Pykälässä säädetään tunnustamisen edellytyksistä yleisessä järjestelmässä. Säännöksen 1 momentti vastaa ammattipätevyysdirektiivin 13 artiklan 1 kohdan säännöstä. Tunnustaminen yleisessä tunnustamisjärjestelmässä perustuu hakijan kotijäsenvaltiossa hankkiman ammattipätevyyden ja vastaanottavan jäsenvaltion kyseiseen säänneltyyn ammattiin vaadittavan ammattipätevyyden vertailuun. Säännöksen 1 momentin mukaisesti tunnustamisen edellytyksenä on, että hakijan muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat ovat todisteena sellaisesta ammattipätevyyden tasosta, joka vastaa 6 §:n mukaisessa jaottelussa vähintään välittömästi sitä tasoa edeltävää tasoa, joka Suomessa vaaditaan saman ammattipätevyyden saamiseksi.

Direktiivin 13 artiklan 2 kohdassa säädetään tunnustamisen lisäedellytyksistä tapauksissa, jolloin ammattipätevyyden tunnustamista haetaan virkaan tai tehtävään, joka ei ole toisessa jäsenvaltiossa säännelty ammatti. Direktiivin perusteella olisi tällöin mahdollista vaatia 1 momentissa säädetyn lisäksi, että hakija on harjoittanut kyseistä ammattia täysipäiväisesti kahden vuoden ajan kymmenen viimeksi kuluneen vuoden aikana. Kahden vuoden ammattikokemusta ei kuitenkaan voitaisi vaatia, jos hakijan muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja on osoituksena säänneltyä ammatillisesta koulutuksesta 6 §:n 2—5 kohdassa määritellyillä pätevyystasoilla. Vastaavat säännökset sisältyvät myös voimassa oleviin yhteisön tunnustamissäädöksiin, mutta kansallisessa lainsäädännössä ammattikokemusta koskevaa lisävaatimusta ei ole näissä tapauksissa edellytetty. Lainsäädäntöä ei ole tältä osin tarkoitettu muuttamaan, joten ammattipätevyyden tunnustamisen lähtö-

kohtana yleisessä tunnustamisjärjestelmässä on esityksen mukaan 1 momentin mukaisesti pelkästään koulutuksen taso riippumatta siitä, onko kyseinen ammatti säännelty lähtömaassa vai ei.

Pykälän 2 momentissa säädetään ammatti-pätevyuden tunnustamisesta vastaavan viranomaisen velvollisuudesta ottaa huomioon hakijan kotijäsenvaltion lainsäädäntö saavutettujen oikeuksien osalta. Jos kotijäsenvaltio korottaa ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai ammatin harjoittamiseksi vaadittavaa koulutustasoa ja jos henkilö, joka on saanut aiemmin koulutuksen, joka ei vastaa uusia pätevyysvaatimuksia, nauttii saavutettuja oikeuksia kansallisten lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla, tulee vastaanottavan jäsenvaltion katsoa aiempi koulutus uuden koulutuksen tasoa vastaavaksi.

Säännöksen 3 momentin mukaan toisen jäsenvaltion tekemää tunnustamispäätöstä ei voi käyttää ammattipätevyuden tunnustamishakemuksen perusteena muutoin kuin 1 §:n 3 momentin tapauksissa. Säännöksen tarkoituksena on turvata se, ettei hakija voi kiertää kansallisesti asetettuja ammatin kelpoisuusvaatimuksia vetoamalla toisen jäsenvaltion tekemään tunnustamispäätökseen. Koska tietyn ammatin kelpoisuusvaatimukset vaihtelevat jäsenvaltioittain, voivat myös eri jäsenvaltioiden tunnustamispäätösten sisällöt vaihdella erityisesti korvaavien toimenpiteiden osalta. Näin ollen on perusteltua, että kukin jäsenvaltio tekee tunnustamispäätökset omien kelpoisuusvaatimusten perusteella ja muiden jäsenvaltioiden tunnustamispäätöksistä riippumatta. Poikkeuksena ovat ne 1 §:n 3 momentin tilanteet, joissa tunnustaminen perustuu toisen jäsenvaltion tunnustamaan, yhteisön ulkopuolella jäsenvaltion kansalaiselle myönnettyyn, muodollista pätevyyttä osoittavaan asiakirjaan ja tiettyyn ammattikokemukseen.

Säännöksen 3 momenttiin liittyvää asiaa on käsitelty muun muassa Euroopan tuomioistuimen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisemassa asiassa T-16/1990 (Anastasia Panagiotopoulou v. Euroopan parlamentti, ECR 1992, s. II-89). Panagiotopouloulla oli Kreikassa yksityisessä Deree College -nimisessä oppilaitoksessa suoritettu tutkinto, joka ei Kreikan lain mukaan ollut

korkeakoulututkinto. Tällä perusteella häneltä evättiin pääsy korkeakoulututkintoa edellyttävään yhteisön toimielimen kilpailukookseen. Panagiotopoulou vetosi kanteessaan muun muassa siihen, että hänen tutkintonsa oli tunnustettu korkeakoulututkinnoksi Isossa-Britanniassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksen.

Toisena esimerkkinä 3 momenttiin liittyvästä tilanteesta on Britanniassa Bachelortasoisien kolmivuotisen luokanopettajakoulutuksen suorittanut Ruotsin kansalainen, joka palasi Ruotsiin ja sai tutkintonsa tunnustettua ilman lisävaatimuksia. Pian sen jälkeen hän muutti Suomeen ja haki Opetushallituksesta päätöstä tutkintonsa tunnustamisesta. Koska hakijan tutkinto oli vuoden lyhyempi ja tasoltaan alempi kuin Suomessa luokanopettajilta edellytettävä koulutus, Opetushallitus edellytti hakijalta kahden vuoden työkokemusta luokanopettajan tehtävässä kelpoisuuden saamiseksi. Hakija vetosi Ruotsissa tehtyyn päätökseen. Opetushallitus totesi, ettei Ruotsissa tehdyllä päätöksellä ole vaikutusta Suomessa tehtävään päätökseen.

8 §. Korvaavat toimenpiteet. Pykälässä säädetään korvaavien toimenpiteiden asettamisen edellytyksistä. Olennaisesti erilaisella sisällöllä tarkoitetaan 1 momentissa koulutuksen sisältöä, jonka tunteminen on ammatin harjoittamisen kannalta keskeistä ja jonka kesto tai sisältö on hakijan suorittamassa koulutuksessa olennaisesti erilainen kuin vastaanottavan jäsenvaltion edellyttämässä koulutuksessa.

Päätöksen tekevän viranomaisen on 2 momentin mukaan ennen korvaavien toimenpiteiden asettamista tutkittava, ovatko hakijan ammattikokemuksensa aikana hankkimat tiedot sellaisia, että ne korvaavat kokonaan tai osittain 1 momentissa tarkoitetun olennaisen eron.

Korvaavia toimenpiteitä tulee asettaa suhteellisuusperiaatetta noudattaen. Tämän periaatteen keskeisenä sisältönä on, että viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Toisin sanoen viranomaisen toimen on oltava asianmukainen, tarpeellinen ja oikein mitoitettu sen tavoitteen kannalta, johon kysymyksessä olevalla toimella pyritään. Käytännössä suhteellisuusperiaate edellyttää, että viranomai-

nen mitoittaa toimintansa alimmalle sellaiselle tasolle, jolla saadaan aikaan tarvittava vaikutus.

Pykälän 3 momentin mukaan hakija saa pääsääntöisesti valita korvaavan toimenpiteen. Lisäksi momentissa säädetään tilanteista, joissa voidaan poiketa hakijan oikeudesta valita sopeutumisajan ja kelpoisuuskokeen välillä. Ammattipätevyys tunnustamisesta vastaava viranomais voi 3 momentissa luetelluissa tapauksissa määrätä pakollisen sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen. Pakollinen kelpoisuuskoe vaaditaan esimerkiksi 1 kohdan perusteella silloin, kun hakemus koskee kelpoisuutta tehtäviin, joihin vaaditaan oikeustieteellinen tutkinto.

Pykälän 4 momentin mukaan opetusministeriö voi tarvittaessa velvoittaa toimialaansa kuuluvan korkeakoulun järjestämään kelpoisuuskokeen määrättyllä alalla.

Korvaaviin toimenpiteisiin liittyvistä maksuista säädetään yliopistojen osalta yliopistojen suoritteista perittävistä maksuista annetussa opetusministeriön asetuksessa (1200/2006). Asetuksen nojalla yliopisto perii nykyisin kelpoisuuskokeeseen osallistumisesta 34 euroa ja kokeen hyväksytystä suorituksesta annettavasta todistuksesta 17 euroa. Ammattikorkeakoulujen opetuksesta perittävien maksujen perusteista annettua valtioneuvoston asetusta (354/2003) on tarkoitettu käytettäväksi siten, että myös ammattikorkeakouluilla olisi mahdollisuus jatkossa periä tunnustamispäätöstä hakevalta maksu kelpoisuuskokeen järjestämisestä.

Pykälän 5 momentin mukaan sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §. Yhteiset vähimmäisvaatimukset. Pykälässä säädetään yhteisistä vähimmäisvaatimuksista. Niillä tarkoitetaan ammattipätevyyttä koskevia vaatimuksia, joilla voidaan tasoitaa tiettyä ammattia koskevissa koulutusvaatimuksissa eri jäsenvaltioiden välillä havaittuja olennaisia eroja. Olennaiset erot määritetään vertailemalla koulutuksen kestoa ja sisältöä vähintään kahdessa kolmasosassa kaikista jäsenvaltioista. Mukana vertailussa on oltava kaikki ne jäsenvaltiot, joissa kyseistä ammattia säännellään. Erot koulutuksen sisällössä voivat johtua olennaisista eroista ammattitoimintojen laajuudessa.

Ammattipätevyysdirektiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaan esityksen komissiolle yhteisistä vähimmäisvaatimuksista voivat tehdä jäsenvaltiot tai sellaiset ammatilliset järjestöt taikka -liitot, jotka ovat edustavia kansallisella ja Euroopan tasolla. Jos komissio jäsenvaltioita kuultuaan katsoo, että yhteiset vähimmäisvaatimukset helpottavat ammattipätevyyskysien vastavaroista tunnustamista, se voi tehdä ehdotuksen toimenpiteiksi yhteisten vähimmäisvaatimusten hyväksymiseksi sääntelykomiteamenettelyä noudattaen. Yhteiset vähimmäisvaatimukset tulevat voimaan komission asetuksena.

Jos hakijan ammattipätevyys vastaa komission asetuksessa vahvistettuja yhteisiä vähimmäisvaatimuksia, hakijalta ei saa vaatia kelpoisuuskoetta tai sopeutumisajaa, vaan ammattipätevyys on tunnustettava ilman korvaavien toimenpiteiden asettamista.

10 §. Ammattikokemus ammatinharjoittamisen edellytyksenä. Ammattikokemuksen tunnustamiseen liittyvät säännökset sisältyvät ammattipätevyysdirektiivin 16—20 artiklaan ja liitteeseen IV. Suomessa ei ole tällä hetkellä säänneltyjä ammatteja, jotka kuuluvat ammattikokemusjärjestelmän piiriin.

Pykälän 2 momentin mukaan kauppakamarilaissa (878/2002) tarkoitettuna kauppakamarin tehtävänä on antaa todistuksia Suomessa harjoitetun ammattitoiminnan lajista ja kestosta. Säännöksen mukainen todistuksenantotehtävä liittyy yhteisön tunnustamissäännösten tavoitteiden toteuttamiseen eli henkilöiden liikkuvuuden esteiden poistamiseen. Todistuksenantovelvoitetta koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi myös kauppakamarilain 2 §:ään.

Todistuksen antaminen olisi julkinen hallintotehtävä perustuslain 124 §:n merkityksessä. Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistamiseksi todistuksenantomenettelyssä tulee noudattaa hallinnon yleislakeja, joten säännöksessä viitattaisiin hallintolain (434/2003), kielilain (423/2003) ja julkisuuslain soveltamiseen.

11 §. Arkkitehdin tutkinto. Toisessa EU- tai ETA-maassa arkkitehdin tutkinnon suorittaneen ei yleensä tarvitse hakea päätöstä kelpoisuudestaan Suomessa, koska kyseessä ei ole säännelty ammatti. Jos lainsäädäntöön sisältyviä kelpoisuussäännöksiä myöhemmin

muutetaan arkkitehtien osalta siten, että tiettyyn tehtävään vaaditaan arkkitehdin tutkinto, toisessa EU- tai ETA-maassa suoritetun tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta päättää 5 §:n 1 momentin nojalla Opetushallitus 11 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti. Jos arkkitehdin koulutuksesta annetut muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat eivät kuulu automaattiseen tunnustamisjärjestelmään, Opetushallitus päättää tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta ja tarvittavista korvaavista toimenpiteistä yleisen järjestelmän säännösten mukaisesti.

Suomessa ammattipätevyysdirektiivin liitteen V kohdan V.7 mukaisen arkkitehdin tutkinnon suorittaneiden on ollut käytännössä vaikeaa saada ammattipätevyyttään tunnustetuksi sellaisissa Euroopan maissa, joissa arkkitehdin ammatti on säännelty. Suomessa arkkitehdin ammattinimikkeen käyttö on sidottu vain tutkinnon suorittamiseen eikä edellytä ammattikokemusta arkkitehtuurin alalla. Opetushallitus voi kansallisen yhteystahon roolissa antaa lausunnon siitä, että muualle Eurooppaan hakeutuvalla arkkitehdillä on ammattipätevyysdirektiivin liitteen V kohdan V.7 mukainen arkkitehdin tutkinto ja että hakija näin ollen täyttää myös ne vaatimukset, joita sovelletaan toimintaan arkkitehtuurin alalla arkkitehdin ammattinimikettä käyttäen. Lisäksi kauppakamarilain 2 §:ään ehdotettava lisäksi, jonka mukaan kauppakamarit voivat antaa todistuksia ammattikokemuksesta, voi osaltaan myös helpottaa arkkitehdin tutkinnon suorittaneiden ammattipätevyyden tunnustamista muissa EU- ja ETA-valtioissa.

12 §. Hakemuksen liitteet. Pykälässä säädetään ammattipätevyyden tunnustamista koskevan hakemuksen liitteistä. Säännökseen sisältyvä luettelo tarvittavista liitteistä vastaa sisällöltään ammattipätevyysdirektiivin liitettä VII. Säännöksessä edellytettyjen asiakirjojen luettelo on tyhjentävä. Toisaalta kaikkiin tunnustamishakemuksiin ei ole tarvetta liittää kaikkia säännöksessä mainittuja liiteasiakirjoja. Toimivaltainen viranomainen voi ohjeistaa hakijoita tapauskohtaisesti siitä, mitkä asiakirjat ovat yksittäisissä hakemuksissa tarpeellisia päätöksenteon kannalta.

Hakemuksen käsittelyn ja päätöksenteon sujuvuus edellyttää, että liiteasiakirjoille ase-

tettavat vaatimukset on säännelty riittävän täsmällisesti. Toimivaltaisella viranomaisella on säännöksen perusteella oikeus edellyttää liiteasiakirjojen olevan virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä.

Virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös on alkuperäisen asiakirjan antajan vahvistama. Jäljennös voidaan todistaa virallisesti oikeaksi myös niin kutsutulla apostillitodistuksella, josta on määräykset ulkomaiden yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 46/1985). Sopimus on ratifioitu lähes sadassa valtiossa. Yleissopimuksen perusteella allekirjoituksen oikeaperäisyyden ja asiakirjan allekirjoittajan aseman todistavan apostille-todistuksen antaa toimivaltainen viranomainen siinä valtiossa, josta asiakirja on peräisin.

Säännöksen 3 momentin mukaan hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista liiteasiakirjoista. Kääntäjällä tulee olla virallisista kääntäjistä annetun lain (1148/1988) mukainen oikeus toimia Suomessa virallisena kääntäjänä, jolla on oikeus kääntää lähtökielestä suomen tai ruotsin kielelle. Käännös tulee liittää alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna jäljennöksenä. Sopimus Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä Pohjoismaiden kansalaisten oikeudesta käyttää omaa kieltään muussa pohjoismaassa (SopS 11/87) edellyttää, että pohjoismaan kansalainen on oikeutettu käyttämään suomen, ruotsin, islannin, norjan ja tanskan kieltä asioidessaan toisen pohjoismaan viranomaisen tai julkisen laitoksen kanssa ja että viranomaisen tulee tällöin huolehtia tarvittavan tulkki- ja käännöspalvelun järjestämisestä.

Toimivaltaisen viranomaisen on liiteasiakirjoja vastaanottaessaan ja käsitelleessään otettava 4 §:ssä edellytetyn mukaisesti huomioon, mitä julkisuuslaissa säädetään.

13 §. Ammattipätevyyden tunnustamispäätös. Pykälässä säädetään ammattipätevyyden tunnustamista koskevaan päätöksentekoon liittyvästä menettelystä. Hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä säädetään yleisesti hallintolaissa. Lisäksi päätöksenteossa nou-

datetaan sähköisestä asioinnista viranomais-toiminnassa annettua lakia (13/2003).

Ammattipätevyys-tunnustamispäätöksellä määritetään henkilön kelpoisuus virkaan tai tehtävään tai oikeus harjoittaa ammattia Suomessa. Tietyn viran tai tehtävän kelpoisuusehdoksi voidaan lainsäädännössä asettaa ammattipätevyys-tunnuksen lisäksi esimerkiksi kielitaitoa koskevia vaatimuksia. Kielitaitovaatimuksesta säädetään muun muassa julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetussa laissa (424/2003) ja opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998). Henkilön kielitaidolla ei kuitenkaan ole merkitystä ammattipätevyys-tunnuksen tunnustamismenettelyn kannalta eikä ammattipätevyys-tunnuksen tunnustamiseen liitty hakijan kielitaidon testaamista. Ammattipätevyys-tunnuksen tunnustamisen edunsaajalla on luonnollisesti oltava sellainen kielitaito, jota tarvitaan heidän ammatinsa harjoittamiseksi. Ammattipätevyys-tunnuksen edunsaajalta vaadittavasta kielitaidosta päättää työnantaja.

14 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädetään muutoksenhausta. Muutoksenhaku on 2 momentin mukaan mahdollista myös silloin, kun ammattipätevyys-tunnuksen tunnustamisesta vastaava viranomainen ei tee päätöstä 13 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Tämä valitusmahdollisuus ei vaikuta viranomaisen velvollisuuteen ratkaista asia määräajassa.

Ammattipätevyys-tunnuksen tunnustamispäätös on 13 §:n mukaisesti kaksivaiheinen menettely niissä tapauksissa, joissa hakijalle asetetaan korvaavia toimenpiteitä. Tällöin sekä ehdollinen että lopullinen tunnustamispäätös ovat valituskelpoisia päätöksiä.

15 §. Ammattinimikkeen ja tutkintonimikkeen käyttö. Pykälässä säädetään ammattinimikkeen ja tutkintonimikkeen käytöstä. Vastaavat säännökset sisältyvät ammattipätevyysdirektiivin 52 ja 54 artiklaan.

3 luku Palvelujen tarjoamisen vapaus

16 §. Palvelun tarjoamisen vapauden periaate. Palvelun tarjoamisen vapautta koskevat säännökset sisältyvät ammattipätevyysdirektiivin 5—9 artiklaan. Näitä säännöksiä sovelletaan ainoastaan silloin, jos palvelun tarjoaja siirtyy vastaanottavan jäsenvaltion alueelle

harjoittaakseen ammatiaan väliaikaisesti ja satunnaisesti. Palvelun tarjoamisen väliaikaisuutta ja satunnaisuutta arvioidaan tapauskohtaisesti sekä erityisesti palvelujen tarjoamisen keston, toistuvuuden, säännöllisyyden ja jatkuvuuden perusteella. Direktiivin valmisteluvaiheessa väliaikaisuuden ja satunnaisuuden suuntaa-antavana määrittelyrajana oli 16 viikkoa vuodessa, mutta raja määrittyi käytännössä tapauskohtaisesti ammattitoiminnan lajista riippuen.

Väliaikaisen ja satunnaisen palvelun tarjoamisessa lähtökohtana on, ettei henkilön ammattipätevyyttä tutkita vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Poikkeuksena tästä pääsäännöstä ovat säännellyt ammatit, joilla on kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia ja joihin ei sovelleta automaattista tunnustamista. Näissä tapauksissa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi tarkistaa palvelun tarjoajan ammattipätevyys-tunnuksen ennen kuin palvelua tarjotaan ensimmäistä kertaa. Ammattipätevyys-tunnuksen ennakkotarkistuksista kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvissä ammateissa on tarkoitus säätää ammattialakohtaisesti erikseen. Tällainen säännös sisällytetään esimerkiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin.

Direktiivin 7 artiklan mukaan palvelun tarjoajalta, joka ensimmäistä kertaa siirtyy toisesta jäsenvaltiosta Suomeen tarjotakseen palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti, voidaan vaatia kirjallista ennakkoilmoitusta asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle. Vaadittavasta ennakkoilmoituksesta ja siihen liittyvästä menettelystä on myös tarkoitus säätää ammattialakohtaisesti erikseen.

Ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklan 3 kohdan mukaan palvelun tarjoajaan sovelletaan niitä ammatillisia, lakisääteisiä tai hallinnollisia käytäntöjä, jotka koskevat välittömästi ammattipätevyyttä, kuten ammattien määrittelyä, ammattinimikkeiden käyttöä sekä vakavaa ammattivirhettä, joka liittyy välittömästi ja nimenomaisesti kuluttajansuojaan ja turvallisuuteen, sekä kurinpitösäännöksiä, joita vastaanottavassa jäsenvaltiossa sovelletaan samaa ammattia harjoittaviin palvelun tarjoajiin. Direktiivi edellyttää myös, että palvelun tarjoajaan ei sovelleta kansallisia vaatimuksia, jotka koskevat am-

matillisen järjestön myöntämää lupaa tai sen rekisteriin merkitsemistä taikka jäsenyyttä. Kansallisen lainsäädännön sovellettavuudesta säädetään pykälän 2 momentissa.

17 §. *Palvelun tarjoajan ammattinimike.* Pykälässä säädetään ammattinimikkeen ja tutkintonimikkeen käytöstä sekä palvelun vastaanottajille ilmoitettavista tiedoista. Vastavat säännökset sisältyvät ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 3 kohtaan ja 9 artiklaan.

4 luku **Voimaantulo ja siirtymäsäännökset**

18 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007. Lain voimaantulon yhteydessä ehdotetaan kumottavaksi Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantuloa annettu laki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

19 §. *Siirtymäsäännökset.* Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan lain säännöksiä, kun päätös tehdään lain voimaantulon jälkeen.

1.2 **Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta**

4 §. *Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen.* Pykälässä säädetään Euroopan yhteisön lainsäädäntöön ja eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehtyyn sopimukseen perustuvasta eläinlääkäriksi laillistamisesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös yleisen tunnustamisjärjestelmän ulottamisesta niihin tapauksiin, joissa eläinlääkäritutkintoa ei voida tunnustaa automaattisen tunnustamisen periaatteiden mukaisesti. Kyseeseen tulisivat tilanteet, joissa tutkintoon johtava koulutus on aloitettu ennen tutkintotodistuksen myöntäneen maan liittymistä EU:n tai ETA:n jäseneksi ja joissa koulutus ei tästä syystä täytä yhteisön lainsäädännössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Lisäedellytyksenä yleisen tunnustamisjärjes-

telmän soveltamiselle on, että tutkinnon suorittanut henkilö ei täytä yhteisön lainsäädännössä asetettuja ammattikokemuksen pituuteen liittyviä vaatimuksia. Yleistä tunnustamisjärjestelmää sovellettaisiin myös tilanteissa, joissa EU- tai ETA-valtion kansalainen hakee kolmannessa maassa suorittamansa tutkinnon toista tunnustamista harjoitettuaan eläinlääkäri ammattia vähintään kolme vuotta tutkinnon ensiksi tunnustaneessa EU- tai ETA-valtiossa.

Mainituissa tapauksissa Elintarviketurvallisuusvirasto tekisi päätöksen eläinlääkäriksi laillistamisesta ammattipätevyuden tunnustamisesta annettua lakia soveltaen. Hakemuksen käsittelyyn sovellettaisiin siten muun muassa lain säännöksiä pätevyystasoista, tutkinnon tunnustamisen edellytyksistä ja korvaavista toimenpiteistä sekä lain menettelysäännöksiä. Eläinlääkäriksi laillistamisen edellytyksenä olisi lisäksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua eläinlääkäriinvaltuutuksen antaminen.

Muutokset ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla pykälän 4 momenttia. Voimassa olevaa 4 momenttia vastaava säännös Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden tekemien kansainvälisten sopimusten soveltamisesta ehdotetaan siirrettäväksi ehdotettuun uuteen 5 momenttiin. Tähän sisältyisi myös viittaus kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön, jolla tarkoitetaan erityisesti liikkumisvapaudesta annettua direktiiviä sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettua neuvoston direktiiviä.

5 a §. *Laillistamishakemuksen liitteet.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi laillistamishakemuksen liitteistä. Pykälä koskisi lain 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuja laillistamishakemuksia eli tilanteita, joissa on kyse ulkomailla suoritettua eläinlääkäritutkinnon tunnustamisesta.

Kaikkiin mainittuihin hakemuksiin tulisi liittää selvitys hakijan kansalaisuudesta sekä tutkintotodistus. Lisäksi hakemuksen liitteenä tulisi olla todistus siitä, ettei henkilölle muussa maassa mahdollisesti myönnettyä oikeutta harjoittaa eläinlääkäriammattia ole poistettu tai rajoitettu vakavan ammatillisen virheen tai laiminlyönnin taikka muun vastaavan syyn vuoksi. Vaatimus on yhteydessä

lain 6 §:ään, jonka mukaan laillistamista koskeva hakemus voidaan hylätä, jos hakija on aiemmassa ammattitoiminnassaan menettänyt siten moitittavasti, että menettely täyttää lain 5 luvussa säädetyt ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamisen tai poistamisen edellytykset.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 4 kohdan vaatimus lisäopintojen suorittamista sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa koskevien todistusten esittämisestä koskisi vain lain 5 §:ään perustuvaa laillistamista ja pykälän 2 momentti ainoastaan Euroopan yhteisön alueella suoritettujen eläinlääkäritutkintojen automaattista tunnustamista. Viimeksi mainituissa tapauksissa Elintarviketurvallisuusvirasto voisi vaatia hakijalta lisäselvitystä, jos esitettyjen asiakirjojen perusteella ei käy ilmi, onko kyseessä yhteisön lainsäädännössä tarkoitettu tutkinto tai täyttääkö hakija Euroopan yhteisön lainsäädännössä asetetut ammattikokemusta koskevat lisävaatimukset niissä tilanteissa, joissa tutkinto ei täytä yhteisön lainsäädännössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi, että hakemuksen liiteasiakirjat on esitettävä alkuperäisinä tai virallisesti oikeaksi todistettuina jäljennöksinä ja että hakemukseen tulee liittää viralliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista liiteasiakirjoista.

8 §. Väliaikainen ja satunnainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen. Voimassa olevan pykälän mukaan EU- tai ETA-valtion kansalainen voi harjoittaa eläinlääkäriammattia Suomessa väliaikaisesti ilman laillistetuksi eläinlääkäriksi julistamista, jos hän täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt eläinlääkäriksi laillistamisen edellytykset. Ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklan mukaan eläinlääkäripalvelujen tarjoamiseen tulee olla oikeus, jos palveluntarjoaja on laillisesti sijoittautunut johonkin toiseen jäsenvaltioon harjoittaakseen siellä eläinlääkäriammattia. Tästä syystä pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että palveluntarjoamisen edellytyksenä olisi 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen pätevyyden sijasta laillinen oikeus harjoittaa eläinlääkäriammattia muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa.

Pykälässä säädetty oikeus väliaikaiseen palveluntarjoamiseen ehdotetaan rajattavaksi koskemaan vain satunnaisesti tapahtuvaa palveluntarjoamista. Ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklan mukaan väliaikaisuutta ja satunnaisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti sekä erityisesti palvelujen tarjoamisen keston, toistuvuuden, säännöllisyyden ja jatkuvuuden perusteella. Satunnaisuuden vaatimus korostaisi toiminnan tilapäistä luonnetta ja selkeyttäisi rajanvetoa ilman laillistamista tapahtuvan palveluntarjoamisen sekä maassa toimivien laillistettujen eläinlääkärien pysyväisluonteisen ammattitoiminnan välillä.

Voimassa olevan pykälän mukaan palvelun tarjoaja on velvollinen tekemään toiminnastaan kirjallisen ennakoilmoituksen Elintarviketurvallisuusvirastolle. Pykälään ehdotetaan otettavaksi ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklaa vastaavat säännökset ilmoituksen uusimisesta.

Pykälän 2 momentin säännös ammatinimikkeen käytöstä vastaa ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 3 kohdan vaatimusta.

38 a §. Ammatinharjoittamisoikeutta koskevan hakemuksen ratkaiseminen eräissä tapauksissa. Lakiin ehdotetaan otettavaksi ammattipätevyysdirektiivin 51 artiklaa vastaavat, tutkinnon tunnustamishakemuksen käsittelyä koskevat menettelysäännökset. Ehdotetun pykälän mukaan Elintarviketurvallisuusviraston tulisi ilmoittaa 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua eli automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvan hakemuksen ja tähän liittyvien asiakirjojen vastaanottamisesta sekä mahdollisesti puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa asiakirjojen saapumisesta. Hakemukseen tulisi antaa ratkaisu viimeistään kolmen kuukauden kuluttua kaikkien vaadittujen asiakirjojen esittämisestä.

39 §. Muutoksenhaku. Eläinlääkäriksi laillistamista koskevaan hakemukseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Ammattipätevyysdirektiivin mukaan muutosta on voitava hakea myös silloin, kun päätöstä ei anneta säädetyssä määräajassa. Tästä syystä pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi asiaa koskeva säännös. Samalla voimassa olevan

2 momentin säännös ehdotetaan siirrettäväksi pykälän 3 momentiksi.

42 §. *Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisalan laajentumisesta johtuvat muutokset. Voimassa olevan momentin mukaan yleisen tunnustamisjärjestelmän periaatteita sovelletaan erikoiseläinlääkärintutkimuksen tunnustamisessa, jos hakija on EU- tai ETA-valtion kansalainen ja tutkimus on suoritettu jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa. Koska yleistä tutkimusten tunnustamisjärjestelmää voidaan ehdotetun ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lain mukaan soveltaa myös tunnustettaessa eräiden kolmansien maiden kansalaisten EU- tai ETA-valtioissa suorittamia tutkimuksia sekä eräitä EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten kolmansissa maissa suorittamia tutkimuksia, 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi soveltamistilanteiden yksilöinnin sijasta viittaus ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain soveltamisalaan.

43 §. *Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin.* Pykälän 2 momentin mukaan eläinlääkäripalveluja 8 §:n mukaisesti tarjoavat henkilöt ovat kelpoisia hoitamaan Suomessa sellaisia virkoja ja toimia, joihin edellytetään eläinlääkärin pätevyyttä. Koska 8 §:n mukainen oikeus ehdotetaan rajattavaksi ainoastaan tilanteisiin, joissa eläinlääkäripalveluja tarjotaan väliaikaisesti ja satunnaisesti, mainitaan väliaikaisten palveluntarjoajien kelpoisuudesta eläinlääkärin virkoihin ja toimiin ehdotetaan poistettavaksi.

1.3 Laki asianajajista

Ammattipätevyysdirektiivin johdanto-osan 42 perustelukappaleen mukaan direktiivi ei vaikuta asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta annetun neuvoston direktiivin 77/249/ETY soveltamiseen asianajajien palvelujen tarjoamisen osalta tai asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/5/EY soveltamiseen asianajajien si-

joittautumisoikeuden osalta. Muussa EU- tai ETA- valtiossa asianajajan ammattipätevyyden hankkinut henkilö voidaan jatkossakin hyväksyä asianajajaksi Suomessa asianajajista annetun lain 3 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti. Toimivaltaisena viranomaisena toimii Suomen Asianajajaliitto. Järjestelmä on tältä osin selkeä ja toimiva, eikä nykykäytäntöä ole tarkoitus muuttaa ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Siinä tapauksessa, että henkilö on suorittanut oikeustieteellisen perustutkimuksen muualla kuin Suomessa, mutta hänellä ei ole muualla hankittua ammattipätevyyttä, henkilön on ensin haettava Opetushallitukselta päätös tutkimuksen tuottamasta kelpoisuudesta. Opetushallitus päättää nykyisinkin kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään, jos kelpoisuusvaatimuksena on tietty nimeltä mainittu korkea-koulututkimus, ellei muualla toisin säädetä. Päätös tehdään ehdotuksen mukaan tilanteesta riippuen joko ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lain 5 §:n tai UO-lain 4 §:n nojalla.

Tulkintaepäselvyyksien poistamiseksi asianajajista annetun lain 3 §:n 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että asianajajaksi hyväksymisen yhtenä edellytyksenä on vaihtoehtoisesti joko se, että henkilö on suorittanut Suomessa oikeustieteen kandidaatin tai maisterin tutkimuksen, taikka että henkilö on suorittanut oikeustieteellisen tutkimuksen muualla kuin Suomessa ja saanut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain tai UO-lain mukaisen Opetushallituksen päätöksen kelpoisuudesta oikeustieteen kandidaatin tai oikeustieteen maisterin tutkimusta edellyttävään tehtävään ja suorittanut mahdolliset päätöksessä edellytetyt lisävaatimukset.

Muualla kuin Suomessa suoritettua oikeustieteellisen tutkimuksen antaman muodollisen pätevyyden tai koulutuksen vertailun Suomessa suoritettuun tutkintoon tekee Opetushallitus. Asianajajan ammattipätevyyden muista edellytyksistä tai asianajajan ammattipätevyyden jo muualla saaneen henkilön jäsenyyksikelpoisuuksista arvioinnin tekee Suomen Asianajajaliitto. Ehdotettu muutos ei tuo sisällöllistä muutosta nykyjärjestelmään, vaan sen tarkoituksena on selkeyttää lainsäädäntöä.

1.4 Laki ulkomailla suoritetujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta

1 §. Soveltamisala. Kun virkaan tai toimeen edellytetään kelpoisuusvaatimuksena tietyn tasoista tutkintoa, kuten alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, lisenssiaatin tutkintoa tai tohtorin tutkintoa, kyse ei ole ammattikokemuksen tunnustamista koskevassa laissa tarkoitettusta säännelystä ammattista. Toisaalta vakiintunut kansallinen tutkinto on, että julkiseen virkaan ja tehtävään kelpoisuusvaatimuksiksi säädettyt tutkinnot tarkoittavat vain Suomessa suoritettuja tutkintoja, jollei ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta ole erikseen säädetty. Viran hakijalta edellytetään tällöin Opetushallituksen tekemää päätöstä, jossa määritetään ulkomailla suoritetun tutkinnon tason vastaavuus Suomen tutkintojärjestelmään verrattuna.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan kolmansissa maissa suoritettujen tutkintojen tuottaman kelpoisuuden ratkaisemisessa noudatetaan hakijan kansalaisuudesta riippumatta UO-lakia ja -asetusta. Lisäksi UO-lakia sovelletaan kolmansien maiden kansalaisten EU- tai ETA-alueella suorittamien tutkintojen rinnastamisesta kansallisiin tutkintoihin tai määrättyihin opintoihin. Jatkossa myös EU- ja ETA-maiden kansalaisen toisesta EU- tai ETA-valtiosta hankitun tutkintotodistuksen tason määrittämisessä sovellettaisiin UO-lakia, koska näissä Opetushallituksen päätöksissä ei ole kysymys ammattipätevyden tunnustamisesta vaan yleisestä virkakelpoisuudesta päättämisestä.

Kun viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksista on säädetty laissa tai asetuksessa, Opetushallitus päättää ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään, ellei muualla toisin säädetä. Yliopistot ja Suomen Akatemia päättävät pääsääntöisesti itse ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta virkoihinsa ja tehtäviinsä korkeakoulujen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ja tehtävistä annetun asetuksen ja Suomen Akatemiasta annetun asetuksen nojalla. Lain soveltamissäännöksen mukaan Opetushallitus ei ole velvollinen tekemään UO-lain mukaista päätöstä, jos viran tai teh-

tävän kelpoisuusvaatimukset eivät perustu lainsäädäntöön vaan esimerkiksi kunnan omaan päätökseen. Tällöin virkaan tai tehtävään nimittäjä päättää itse ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta. Opetushallitus voi kuitenkin pyynnöstä antaa lausunnon korkeakoulututkintoa alemmista tutkinnoista ja niiden tasosta.

Voimassa olevan lain soveltamisalapykälän 2 momentin mukaan asetuksella voidaan säätää, että lakia sovelletaan ulkomailla muusakin oppilaitoksessa kuin korkeakoulussa suoritettuihin opintoihin, jos vastaavat opinnot Suomessa ovat korkeakouluopintoja. Opetushallituksessa ei ole lain voimassaoloaikana ollut käsiteltävänä hakemusta, johon säännöstä olisi voinut soveltaa. Näin ollen valtuutussäännös ehdotetaan poistettavaksi.

4 §. Rinnastaminen. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevaa säännöstä. Suomessa suoritettavia korkeakoulututkintoja ei kuitenkaan enää lueteltaisi säännöksessä. Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopinnot voidaan rinnastaa päätöksentekohetkellä voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisiin Suomessa suoritettaviin korkeakouluopintoihin.

Jos hakemus koskee ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamaa kelpoisuutta julkiseen virkaan tai toimeen, jonka kelpoisuusvaatimukseksi on laissa tai asetuksessa säädetty tietty Suomessa suoritettava korkeakoulututkinto, Opetushallitus tekee päätöksen ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain nojalla kyseisen lain soveltamissäännöksessä tarkoitetuissa tapauksissa. Muilta osin sovelletaan UO-lakia.

5 §. Tutkintojen rinnastamisen perusteet. Pykälän 1 momentin mukaan Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan tutkintoa tasoltaan vastaava, ulkomailla suoritettu tutkinto. Säännöksestä poistetaan nykyisin voimassa oleva viittaus 4 §:n 2 momenttiin, koska laissa ei jatkossa enää yksilöidä eri korkeakoulututkintoja. Ulkomainen tutkinto rinnastetaan aina voimassa olevien kansallisten tutkintovaatimusten mukaisiin tutkintoihin.

Pykälän 2 momentissa tarkoitettu tutkintojen alan vastaavuus arvioidaan tutkintoihin johtaneiden koulutuskokonaisuuksien sisällön samankaltaisuuden perusteella. Pykälän

3 momentissa tutkinnon laajuudella tarkoitetaan tutkintoon johtavan koulutuskokonaisuuden tosiasiallisesti edellyttämää työmäärää ja aikaa. Tutkinnon vaativuudella tarkoitetaan sitä, kuinka monipuolinen ja syvälinen tutkintoon johtava koulutuskokonaisuus on ja millaiset teoreettiset ja menetelmälliset valmiudet se antaa. Jos tutkinnon tuottamat oppimistulokset on määritelty, ne voidaan ottaa huomioon määriteltäessä tutkinnon laajuutta ja vaativuutta.

Koulutuskokonaisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä tutkintoon johtaneiden opintojen kokonaisuutta. Jos rinnastamishakemus koskee esimerkiksi kaksiportaisen korkeakoulututkintojen järjestelmän mukaisesti suoritettua toisen syklin tutkintoa, tutkinnon laajuutta, vaativuutta ja sisältöä arvioitaessa otetaan huomioon myös pohjakoulutuksena oleva tutkinto.

7 §. Täydentävät korkeakouluopinnot rinnastamisen edellytyksenä. Täydentäviä opintoja on nykyisin edellytetty käytännössä, jos kyse on ulkomaisen tutkinnon rinnastamisesta tiettyyn tutkintoon tai tiettyihin opintoihin. Lainsäädäntöä selvennettäisiin ottamalla pykälään viittaussäännös 4 §:n 2 momenttiin. Näin ollen ulkomaisen tutkinnon tasoa ei voi jatkossakaan korottaa täydentäviä opintoja suorittamalla. Täydentävistä opinnoista säädettäisiin valtuutussäännöksen perusteella tarkemmin valtioneuvoston asetuksella kuten nykyisinkin.

Lisäksi pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin nykyisin UO-asetuksen 3 §:n 3 momenttiin sisältyvä säännös, jonka mukaan täydentävistä opinnoista on määrättävä rinnastamis päätöksessä, jos rinnastamisen edellytyksenä olevia täydentäviä korkeakouluopintoja ei ole suoritettu päätöksen antamiseen mennessä.

8 §. Rinnastamishakemus ja -päätös. Hakemuksen käsittelyn ja päätöksenteon sujuvuus edellyttää, että hakemuksen liiteasiakirjoille asetettavat vaatimukset on säännelty riittävän täsmällisesti. Opetushallituksella on rinnastamishakemusta ja -päätöstä koskevan säännöksen perusteella oikeus edellyttää liiteasiakirjojen olevan virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä.

Virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös on alkuperäisen asiakirjan antajan vahvistama. Jäljennös voidaan todistaa virallisesti oikeak-

si myös niin kutsutulla apostilletodistuksella, josta on määräykset ulkomaisen yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta tehdyssä yleissopimuksessa. Sopimus on ratifioitu lähes sadassa valtiossa. Yleissopimuksen perusteella allekirjoituksen oikeaperäisyyden ja asiakirjan allekirjoittajan aseman todistavan apostilletodistuksen antaa toimivaltainen viranomaisen siinä valtiossa, josta asiakirja on peräisin.

Säännöksen 1 momentin mukaan hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista liiteasiakirjoista. Kääntäjällä tulee olla virallisista kääntäjistä annetun lain mukainen oikeus toimia Suomessa virallisena kääntäjänä, jolla on oikeus kääntää lähtökielestä suomen tai ruotsin kielelle. Käännös tulee liittää alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna jäljennöksenä. Sopimus Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä Pohjoismaiden kansalaisten oikeudesta käyttää omaa kieltään muussa pohjoismaassa edellyttää, että pohjoismaan kansalainen on oikeutettu käyttämään suomen, ruotsin, islannin, norjan ja tanskan kieltä asioidessaan toisen pohjoismaan viranomaisen tai julkisen laitoksen kanssa ja että viranomaisen tulee tällöin huolehtia tarvittavan tulkki- ja käännöspalvelun järjestämisestä.

Pykälän 2 momentin mukaan Opetushallitus voi ennen päätöksentekoa tarvittaessa pyytää yliopistolta tai korkeakoululta lausunnon hakijan suorittamien opintojen vastaavuudesta Suomessa suoritettaviin opintoihin sekä hakijalle mahdollisesti määrättävistä täydentävistä opinnoista. Yleisimmin lausuntoa pyydetään hakijan tutkintoon sisältyvien opintojen vastaavuudesta aineenopettajan koulutukseen kuuluviin opetettavan aineen opintoihin. Korkeakoulujen lausunnot ovat toisinaan hyvin yksityiskohtaisia ja perustuvat voimassa olevaan opetussuunnitelmaan. Täydentäviä opintoja kuitenkin hakeudutaan usein suorittamaan viipeellä, eikä vaadittuja kursseja välttämättä ole enää tarjolla. Virkakelpoisuuden näkökulmasta oleellista on vaadittavien täydentävien opintojen määrä ja luonne, esimerkiksi ovatko kyseessä syventävän vaiheen vai perusopintovaiheen opinnot. Opetushallituksen tulee pyrkiä päätök-

sissään ilmaisemaan täydentävät opinnot yleisellä tasolla. Vaadittavien opintojen kokonaislaajuus tulee kuitenkin aina ilmaista.

1.5 Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta

8 §. *Näyttötutkintoon valmistava koulutus, henkilökohtaistaminen, ja tutkinnon suorittaminen.* Ammattipätevyuden tunnustamisesta annetussa laissa tarkoitetuksi kelpoisuuskokeeksi voidaan määrätä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu näyttötutkinto tai sen osa, jos kyseisessä ammatissa näyttötutkinnon suorittaminen on mahdollista. Tämän menettelyvaihtoehdon turvaamiseksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 §:n 4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi asiaa koskeva säännös. Sen mukaan näyttötutkinnon tai sen osan suorittamismahdollisuuksia on järjestettävä myös henkilöille, joille ammattipätevyuden tunnustamisesta vastaava viranomainen on antanut korvaavia toimenpiteitä edellyttävän tunnustamispäätöksen.

12 §. *Näyttötutkinnot.* Pykälän 1 momentin mukaan Suomessa voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erityisammattitutkintoja ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomina näyttötutkintoina. Ammattipätevyysdirektiivin pätevyystasajaottelu perustuu puolestaan koulutukseen, jossa keskeisiä kriteerejä ovat tutkintotodistuksen saamiseksi edellytetyn koulutuksen taso, luonne ja kesto. Ammatillinen perustutkinto sijoittuu koulutuksen pituuden perusteella ammattipätevyysdirektiivin tasomäärittelyn mukaisesti 11 artiklan b alakohdassa tarkoitettulle tasolle. Sen sijaan näyttötutkintona suoritettujen ammatillisten perustutkinnon sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnon osalta on mahdollista, että muut jäsenmaat tulkitsevat näiden tutkintojen kuuluvan direktiivin 11 artiklan a alakohdan mukaiselle alimmalle pätevyystasolle, johon sisällytetään muun muassa kokeet ilman edellyttävää koulutusta. Tällöin ammatti- ja erikoisammattitutkintoja suorittaneet eivät pääse tutkintoaan vastaaviin tehtäviin sellaisiin maihin, joissa kyseistä tehtävää säädellään ja joissa kyseiseen tehtävään vaaditaan vähintään direktiivin 11 artiklan c alakohdan tasoa

vastaava koulutus. Tämän estämiseksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muutoksella ehdotetaan ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto sijoitettavaksi direktiivin 11 artiklan mukaisessa pätevyystasojärjestelmässä b ja c alakohdassa tarkoitetuille tasoille eli ammattipätevyuden tunnustamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuille pätevyystasoille.

1.6 Kauppakamarilaki

2 §. *Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin julkiset tehtävät.* Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä pyritään myös turvaamaan Suomessa tutkinnon suorittaneen henkilön liikkuvuutta muualle Eurooppaan. Kauppakamarilain 2 §:n muutosehdotuksella tavoitellaan Suomessa tutkinnon suorittaneen henkilön liikkuvuuden esteiden poistamista, kun laissa asetettaisiin kauppakamarien lakisääteiseksi tehtäväksi hakijan ammattitoiminnan lajia ja kestoja koskeva todistuksenantovelvoite.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ammattipätevyuden tunnustamista koskevan lain 8 ja 12 §:ään, eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 8 §:ään ja UO-lain 7 ja 8 §:ään sisältyisi perustuslain 80 §:ssä tarkoitettu asetuksenantovaltuus. Asetustasolla säädettäisiin kuitenkin vain tekniluontoisista seikoista eivätkä ne koskisi yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita.

Ammattipätevyuden tunnustamista koskevassa valtioneuvoston asetuksessa on tarkoitus säätää tarkemmin sopeutumisasajasta ja kelpoisuuskokeesta sekä kelpoisuuskokeita toimeenpanevista tahoista.

Ehdotetun eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muutokseen ei sisälly voimassa olevaan lakiin nähden uusia asetuksenantovaltuuksia. Väliaikaiseen palvelun tarjoamiseen liittyvää ennakoilmoitusmenettelyä koskevat, maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annetut säännökset on kuitenkin tarkoitus uudistaa.

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopinnot tuottamasta virkakelpoisuutta koske-

vassa valtioneuvoston asetuksessa on tarkoitus säätää tarkemmin rinnastamisen edellytyksenä olevista täydentävistä opinnoista.

3 Voimaantulo

Jäsenvaltioille on asetettu velvoite saattaa ammattipätevyysdirektiivin säännökset kansallisesti voimaan viimeistään 20 päivänä lokakuuta 2007. Näin ollen lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007.

4 Säättämisyjärjestys

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että elinkeinotoiminnan luvanvaraisuus on mahdollista erityisin perustein (PeVL 19/2002 vp.). Ehdotettuun eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain muutokseen sisältyvät säännökset eläinlääkäriksi laillistamisesta sekä väliaikaisen eläinlääkäripalvelujen tarjoamisen edellytyksenä olevasta ilmoitusmenettelystä. Mainittujen lupa- ja ilmoitusmenettelyjen säilyttäminen on välttämätöntä, koska kyseessä on erityistä koulutusta vaativa ammatti, jota on tarpeen säännellä eläinten terveyden ja kansanterveyden suojelemiseksi sekä elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaarana perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Ehdotettu ammattipätevyuden tunnustamista koskevan lain 10 §:n 2 momentti, joka velvoittaisi kauppakamarit antamaan todistuksia Suomessa harjoitetun ammattitoi-

minnan lajista ja kestosta, voidaan nähdä julkisen hallintotehtävän siirtämisenä muulle kuin viranomaiselle.

Julkinen hallintotehtävä voidaan antaa viranomaiskoneiston ulkopuolelle vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisten näkökohtien lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin. Myös hallintotehtävän luonne on otettava arvioinnissa huomioon. Siten tarkoituksenmukaisuusvaatimus voi palveluiden tuottamiseen liittyvien tehtävien kohdalla täytyä helpommin kuin esimerkiksi yksilön keskeisiä oikeuksia koskevaa päätöksentekovaltaa siirrettäessä. Kyseinen todistuksenantotehtävä on perusteltavissa erityisesti tästä näkökulmasta. Kauppakamarien lakisääteinen velvoite kirjoittaa todistuksia henkilön ammattikokemuksesta ei myöskään olisi sellainen, että sen voisi katsoa vaarantavan perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan oikeusturvan ja hyvän hallinnon toteutumisen varmistaminen perustuslain 124 §:n tarkoittamassa merkityksessä edellyttää, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja. Ammattipätevyuden tunnustamista koskevan lain 10 §:ään sisältyvän säännöksen mukaan todistuksen antamisessa sovelletaan hallintolakia, kielilakia ja julkisuuslakia.

Hallitus katsoo, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**ammattipätevyyden tunnustamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY, jäljempänä *ammattipätevyysdirektiivi*, mukaisesta ammattipätevyyden tunnustamisesta ja palvelujen tarjoamisen vapaudesta.

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisen pääosin toisessa jäsenvaltiossa hankkiman ammattipätevyyden tunnustamiseen. Tätä lakia sovelletaan myös ammattipätevyyden tunnustamiseen, joka perustuu Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen tai muuhun Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemään sopimukseen taikka kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskaan yhteisön lainsäädäntöön.

Tätä lakia sovelletaan ammattipätevyyden tunnustamiseen, joka perustuu toisen jäsenvaltion tunnustamaan yhteisön ulkopuolella jäsenvaltion kansalaiselle myönnettyyn muodollista pätevyyttä osoittavaan asiakirjaan, jos asiakirjan haltijalla on jäsenvaltiosta

kolmen vuoden ammattikokemus kyseisestä ammatista.

Jos muussa säädöksessä on tästä laista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *säännellyllä ammatilla* virkaa tai tehtävää, jonka aloittamisen tai harjoittamisen edellytyksenä on, että henkilö täyttää tietyt laissa tai asetuksessa säädetyt ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset;

2) *ammattipätevyydellä* pätevyyttä, josta on osoituksena muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, pätevyystodistus tai ammattikokemus taikka molemmat;

3) *muodollista pätevyyttä osoittavalla asiakirjalla* jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antamia tutkintotodistuksia, todistuksia ja muita asiakirjoja pääosin yhteisössä suoritetusta koulutuksesta samoin kuin kolmannessa maassa jäsenvaltion kansalaiselle myönnettyjä asiakirjoja suoritetusta koulutuksesta;

4) *ammattipätevyyden tunnustamisella* päätöksentekoa henkilön kelpoisuudesta harjoittaa säänneltyä ammattia Suomessa;

5) *sopeutumisajalla* säännellyn ammatin harjoittamista Suomessa kyseisen ammatin pätevän harjoittajan valvonnassa ja siihen mahdollisesti liittyvää koulutusta;

6) *kelpoisuuskokeella* menettelyä, jolla mitataan yksinomaan ammatillista tietämystä ja jonka tarkoituksena on arvioida hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia Suomessa;

7) *kotijäsenvaltiolla* valtiota, jossa Suomeen siirtyvä ammatinharjoittaja on hankkinut ammattipätevyytensä;

8) *ammattipätevyyden automaattisella tunnustamisella* koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvan tunnustamisjärjestelmän mukaisesti tehtävää päätöstä, jossa hakijalta ei voida edellyttää sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta;

9) *yhteisön tunnustamis säännöksillä* ammattipätevyyssuorituksiin sisältyviä säännöksiä sekä kyseisen direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien komission asetusten säännöksiä.

3 §

Kansallinen yhteensovittaminen

Opetusministeriö vastaa ammattipätevyyden tunnustamisen menettelyihin liittyvästä kansallisesta yhteensovittamisesta.

Opetushallitus toimii yhteisön tunnustamis säännöksissä tarkoitettuna kansallisena yhteystahona.

4 §

Tietojen luovuttaminen ja toimivaltaisen viranomaisen salassapitovelvollisuus

Tämän lain soveltamisalaan liittyviä tehtäviä hoitavan toimivaltaisen viranomaisen tietojen luovutuksesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee viranomaisten lisäksi myös niitä tahoja, joilla on lainsäädäntöön perustuva oikeus myöntää tutkintotodistuksia ja muita tunnustamis päätöksen perusteena olevia asiakirjoja.

2 luku

Tunnustamisjärjestelmiin liittyvät säännökset

5 §

Ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaava taho

Opetushallitus päättää muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta säänneltyyn ammattiin, ellei muualla toisin säädetä. Sen mukaisesti kuin muualla laissa tai sen nojalla säädetään, oikeudesta harjoittaa ammattia toisessa maassa hankitun ammattipätevyyden perusteella päättää sama taho, joka myöntää oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen Suomessa suoritettuna tutkinnon perusteella.

Ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaava taho voi tarvittaessa pyytää yliopistolaissa (645/1997) tarkoitettua yliopistolta tai korkeakoulututkintojen järjestelmästä annetussa asetuksessa (464/1998) tarkoitettua korkeakoululta lausunnon hakijan suorittamien opintojen vastaavuudesta Suomessa suoritettaviin opintoihin sekä hakijalle mahdollisesti määrättävistä korvaavista toimenpiteistä.

6 §

Yleisen tunnustamisjärjestelmän pätevyystasot

Ammattipätevyys sijoittuu jollekin seuraavista tasoista pätevyyttä osoittavan todistuksen perusteella:

1) pätevyystodistus, jonka on antanut kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, ja joka perustuu:

a) perus- tai toisen asteen yleissivistävään koulutukseen; tai

b) muuhun kuin 2—4 kohdassa tarkoitettuun koulutukseen, tiettyyn kokeeseen, jota ei edellä koulutus, tai ammatin päätoimiseen harjoittamiseen jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti kolmen vuoden ajan taikka vastaavan ajan osa-aikaisesti kymmenen viimeksi kuluneen vuoden aikana;

2) todistus:

a) yleissivistävästä toisen asteen koulutuksesta, jota on täydennetty muulla kuin 3 kohdassa tarkoitettulla ammatillisella koulutuksella tai koulutuksen lisäksi mahdollisesti vaadittavalla ammatillisella harjoittelulla taikka ammatin harjoittamisella; tai

b) ammatillisesta toisen asteen koulutuksesta, jota on tarvittaessa täydennetty muulla kuin 3 kohdassa tarkoitettulla ammatillisella koulutuksella tai koulutuksen lisäksi mahdollisesti vaadittavalla ammatillisella harjoittelulla taikka ammatin harjoittamisella;

3) tutkintotodistus:

a) vähintään yksivuotisesta toisen asteen jälkeisestä koulutuksesta, jonka pääsyvaatimuksena on korkeakoulukelpoisuuden tuottavan toisen asteen koulutuksen suorittaminen ja koulutuksen lisäksi mahdollisesti vaadittavasta ammatillisesta harjoittelusta; tai

b) yhteisön tunnustamissäännöksissä vastaavaksi määritellystä koulutuksesta;

4) tutkintotodistus yliopistossa tai muussa korkea-asteen oppilaitoksessa taikka muussa samantasoista koulutusta antavassa laitoksessa suoritettua vähintään kolmivuotisesta, mutta enintään nelivuotisesta, toisen asteen jälkeisestä koulutuksesta ja koulutuksen lisäksi mahdollisesti vaadittavasta ammatillisesta harjoittelusta;

5) tutkintotodistus yliopistossa tai muussa korkea-asteen oppilaitoksessa taikka muussa samantasoista koulutusta antavassa laitoksessa suoritettua yli nelivuotisesta toisen asteen jälkeisestä koulutuksesta ja koulutuksen lisäksi mahdollisesti vaadittavasta ammatillisesta harjoittelusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna ammattipätevyytenä pidetään myös pätevyyttä, joka perustuu yhteisössä suoritettuun koulutukseen ja jonka hakijan kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tunnustaa tiettyä 1 momentin mukaista tasoa vastaavaksi.

7 §

Tunnustamisen edellytykset yleisessä tunnustamisjärjestelmässä

Ammattipätevyyden tunnustaminen perustuu muodollista pätevyyttä osoittavaan yksit-

täiseen asiakirjaan tai tällaisten asiakirjojen yhdistelmään, jonka toimivaltainen viranomainen on antanut toisessa jäsenvaltiossa. Muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen on sijoitettava tasolle, joka vastaa 6 §:n mukaisessa jaottelussa vähintään välittömästi edeltävää tasoa kuin se, joka vaaditaan saamaan ammattipätevyyteen kansallisesti.

Jos henkilön aiemmin saama koulutus ei vastaa kotijäsenvaltion voimassa olevia pätevyysvaatimuksia ammatin harjoittamiseksi, 6 §:ssä tarkoitettun tason määrittämisessä tulee ottaa huomioon hakijan kotijäsenvaltion saavutettuja oikeuksia koskeva lainsäädäntö.

Toisen jäsenvaltion tekemää tunnustamis päätöstä ei voi käyttää ammattipätevyyden tunnustamishakemuksen perusteena muutoin kuin 1 §:n 3 momentin tapauksissa.

8 §

Korvaavat toimenpiteet

Ammattipätevyyden tunnustamispäätöksessä voidaan hakijalle asettaa vaatimus kelpoisuuskokeen suorittamisesta tai enintään kolme vuotta kestävästä sopeutumisajasta, jos:

1) hakijan suorittaman koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin mitä kansallisesti on edellytetty;

2) hakijan saaman koulutuksen sisältö poikkeaa olennaisesti vastaavasta kansallisesta koulutuksesta; tai

3) säänneltyyn ammattiin kuuluu ammatti-toimintaa, joka ei sisälly vastaavaan ammattiin hakijan kotijäsenvaltiossa ja hakijan saama koulutus poikkeaa olennaisesti vastaavasta kansallisesta koulutuksesta.

Ennen vaatimuksen asettamista on tutkittava, ovatko hakijan ammattikokemuksensa aikana hankkimat tiedot sellaisia, että ne korvaavat kokonaan tai osittain 1 momentissa tarkoitettua olennaisen eron.

Hakija saa valita korvaavan toimenpiteen. Ammattipätevyyden tunnustamispäätöksessä voidaan kuitenkin määrätä pakollinen sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe, jos:

1) ammatin harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja toiminnan keskeinen sekä pysyvä osa on kan-

sallista lainsäädäntöä koskevien neuvojen antaminen;

2) kyseessä on 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu ammattipätevyyden tunnustaminen; tai

3) koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvaan tunnustamisjärjestelmään kuuluvan ammatin harjoittaja ei täytä ammattipätevyysdirektiivin mukaisia automaattisen tunnustamisen edellytyksiä.

Opetusministeriö voi tarvittaessa velvoittaa toimialaansa kuuluvan korkeakoulun järjestämään kelpoisuuskokeen määrätyllä alalla.

Sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Yhteiset vähimmäisvaatimukset

Ammatilliset järjestöt ja liitot voivat esittää Euroopan yhteisöjen komissiolle ammattipätevyyttä koskevien yhteisten vähimmäisvaatimusten hyväksymistä.

Jos ammattipätevyyden tunnustamista haakevan pätevyys vastaa yhteisön tunnustamislain säädännön mukaisia yhteisiä vähimmäisvaatimuksia, hakijalta ei saa vaatia 8 §:ssä tarkoitettuja korvaavia toimenpiteitä.

10 §

Ammattikokemus ammatinharjoittamisen edellytyksenä

Jos ammatinharjoittamisen edellytykseksi on asetettu tietty ammattikokemus, kyseisen toiminnan aiempi harjoittaminen toisessa jäsenvaltiossa tulee hyväksyä yhteisön tunnustamissäännösten mukaisesti.

Kauppakamarilaissa (878/2002) tarkoitettua kaupakamarin tehtävänä on hakemuksesta antaa todistuksia Suomessa harjoitetun ammattitoiminnan lajista ja kestosta. Todistuksen antamisessa sovelletaan hallintolain (434/2003), kielilain (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksiä.

11 §

Arkkitehdin tutkinto

Jos viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto, tämän kelpoisuuden tuottavat ne tutkinnot, jotka ammattipätevyysdirektiivin mukaan kuuluvat koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvaan tunnustamisjärjestelmään. Ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakijalla on kotijäsenvaltiossaan oikeus harjoittaa arkkitehdin ammattia. Muuhun kuin ammattipätevyyden automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvan arkkitehdin tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta ja tarvittavista korvaavista toimenpiteistä tehdään päätös yleisen tunnustamisjärjestelmän säännösten mukaisesti.

12 §

Hakemuksen liitteet

Ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaava viranomaislainen voi vaatia hakemuksen liitteeksi virallisesti oikeaksi todistetut jäljennökset seuraavista asiakirjoista ja todistuksista:

1) hakijan kansalaisuuden todistava asiakirja;

2) jäljennökset muodollista pätevyyttä osoittavista asiakirjoista ja pätevyystodistuksista tai jäljennös koulutuksesta annetusta asiakirjasta, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan ammattia;

3) hakijan kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen todistus siitä, että koulutuksesta annetut asiakirjat ovat yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettuja asiakirjoja;

4) todistus ammattikokemuksesta;

5) enintään kolme kuukautta ennen sen esittämistä annettu todistus hyvästä maineesta tai nuhteettomuudesta taikka siitä, että hakija ei ole tehnyt konkurssia;

6) enintään kolme kuukautta ennen sen esittämistä annettu todistus hakijan vakavaraisuudesta ja siitä, että hakija on vakuutettu ammatillisesta vastuusta johtuvien taloudellisten vahinkojen varalta.

Lisäksi hakijan on pyynnöstä toimitettava hakemuksen liitteenä koulutustaan koskevia tietoja, joiden avulla ammattipätevyden tunnustamisesta vastaava viranomainen voi määrittää mahdolliset olennaiset erot Suomessa vaadittavaan koulutukseen verrattuna.

Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista liiteasiakirjoista.

Tarkemmat säännökset hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja todistuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Ammattipätevyden tunnustamispäätös

Ammattipätevyden tunnustamisesta vastaavan viranomaisen tulee ilmoittaa hakijalle hakemuksen vastaanottamisesta sekä mahdollisista puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta. Ammattipätevyden automaattiseen tunnustamiseen liittyvä hakemus on ratkaistava kolmen ja muu hakemus neljän kuukauden kuluessa vaadittavien asiakirjojen esittämisestä.

Jos hakijalle asetetaan ammattipätevyden tunnustamispäätöksessä vaatimus korvaavista toimenpiteistä, tunnustamispäätös on ehdollinen, kunnes sopeutumisaika on kulunut loppuun tai kelpoisuuskoe on suoritettu hyväksytysti. Lopullinen tunnustamispäätös tehdään sen jälkeen, kun hakija on toimittanut kyseiselle viranomaiselle tiedon korvaavien toimenpiteiden suorittamisesta.

14 §

Muutoksenhaku

Muutoksen hakemisesta tässä laissa tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos päätöstä ei ole tehty määräajassa, hakija voi tehdä hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös.

15 §

Ammattinimikkeen ja tutkintonimikkeen käyttö

Jos tiettyyn ammattitoimintaan liittyvän ammattinimikkeen käyttö on kansallisesti säännelty, muiden jäsenvaltioiden kansalaisien, joilla on lupa harjoittaa säänneltyä ammattia tässä laissa tarkoitetun ammattipätevyden tunnustamispäätöksen nojalla, on käytettävä Suomen lainsäädännössä määritettyä ammattinimikettä ja sen mahdollista lyhennettä.

Hakijalla on oikeus käyttää kotijäsenvaltion tutkintonimikettä tai tarvittaessa sen lyhennettä kotijäsenvaltion kielellä. Jos tutkintonimike voidaan sekoittaa sellaiseen nimikkeeseen, joka edellyttää Suomessa lisäkoulutusta, ammattipätevyden tunnustamisesta vastaava viranomainen voi edellyttää hakijan käyttävän tutkintonimikettä sopivassa muodossa.

3 luku

Palvelujen tarjoamisen vapaus

16 §

Palvelun tarjoamisen vapauden periaate

Jos toiseen jäsenvaltioon laillisesti sijoitautunut ammatinharjoittaja tarjoaa palveluja Suomessa väliaikaisesti ja satunnaisesti, palvelun tarjoamisen vapautta ei voi rajoittaa ammattipätevyyteen liittyvästä syystä. Väliaikainen ja satunnainen palvelun tarjoaminen on sallittava myös, jos ammatti ei ole säännelty sijoittautumisjäsenvaltiossa ja palvelun tarjoaja on harjoittanut siellä asianomaista ammattia vähintään kahden vuoden ajan viimeisten kymmenen vuoden aikana.

Palvelun tarjoajaan sovelletaan kansallisia säännöksiä, jotka koskevat välittömästi ammattipätevyyttä tai ammatillista valvontaa. Palvelun tarjoajaan ei sovelleta kansallisia vaatimuksia, jotka koskevat ammatillisen järjestön myöntämää lupaa tai sen rekisteriin merkitsemistä taikka jäsenyyttä.

17 §

Palvelun tarjoajan ammattinimike

Palvelun tarjoajan on käytettävä kotijäsenvaltion ammattinimikettä sen virallisella kielellä, jos kotijäsenvaltiossa on nimike ammattia varten. Jos kotijäsenvaltiossa ei ole ammattinimikettä, palvelun tarjoajan on ilmoitettava tutkintonimikkeensä kotijäsenvaltiossa virallisella kielellä. Automaattisen tunnustamisen alaan kuuluvista ammateista on kuitenkin käytettävä Suomen lainsäädännössä määritettyä ammattinimikettä.

Jos palvelun tarjoamisessa käytetään kotijäsenvaltion ammattinimikettä tai palvelun tarjoajan tutkintonimikettä, palvelun tarjoajan tulee antaa palvelun vastaanottajalle seuraavat tiedot:

- 1) kaupparekisterin tai muun vastaavan julkisen rekisterin rekisterimerkinnän tunnistus;
- 2) kotijäsenvaltiossa luvanvaraista toimintaa valvovan toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot;
- 3) ammatillinen järjestö tai vastaava elin, jonka rekisteriin palvelun tarjoaja on merkitty;
- 4) jäsenvaltio, jossa ammattinimike tai tutkintonimike on annettu;
- 5) arvonlisäverotunniste;
- 6) yksityiskohtaiset tiedot vakuutusturvasta tai vastaavasta henkilökohtaisesta tai kollektiivisesta ammatillista vastuuta koskevasta suojasta.

4 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Tällä lailla kumotaan Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulon jälkeen annettu laki (1597/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

19 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos päätös tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Muulla lainsäädännössä oleva viittaus Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulon jälkeen annettuun lakiin katsotaan tämän lain voimaantulon jälkeen viittaukseksi tähän lakiin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (29/2000) 4 §:n 4 momentti, 8 ja 39 §, 42 §:n 2 momentti sekä 43 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 4 momentti, 8 §, 42 §:n 2 momentti ja 43 §:n 2 momentti laissa 301/2006, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 5 a ja 38 a § seuraavasti:

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

Elinturviketurvallisuusvirasto päättää ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain (/) soveltamisalaan kuuluvissa, muissa kuin tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, ulkomailla hankitun eläinlääkäriin pätevyyden tuottamasta oikeudesta toimia eläinlääkäriä siten kuin mainitussa laissa säädetään. Eläinlääkäriksi laillistamisen edellytyksenä on lisäksi 3 §:ssä tarkoitettua eläinlääkäriin vakuutuksen antaminen.

Tätä lakia sovelletaan myös eläinlääkäriksi laillistamiseen ja eläinlääkäripalvelujen tarjoamiseen, joka perustuu Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemään sopimukseen tai muiden kuin Euroopan unioniin kuuluvien valtioiden kansalaisten asemaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön.

5 a §

Laillistamishakemuksen liitteet

Eläinlääkäriksi laillistamista koskevaan hakemukseen on 4 ja 5 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa liitettävä seuraavat asiakirjat:

1) hakijan kansalaisuuden todistava asiakirja;

2) todistus eläinlääketieteellisen koulutuksen suorittamisesta, jonka perusteella henkilöllä on oikeus harjoittaa itsenäisesti eläinlääkäriammattia todistuksen antaneessa valtiossa;

3) jos henkilölle on myönnetty oikeus harjoittaa itsenäisesti eläinlääkäriammattia josakin muussa valtiossa kuin Suomessa, kyseisen maan toimivaltaisen viranomaisen enintään kolme kuukautta aikaisemmin antama todistus siitä, että tätä oikeutta ei ole rajoitettu vakavan ammatillisen virheen tai laiminlyönnin taikka muun vastaavan syyn vuoksi; sekä

4) 5 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todistus vaadittavien lisäopintojen suorittamisesta sekä kielitaidosta.

Elinturviketurvallisuusvirasto voi 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lisäksi vaatia hakijaa liittämään hakemukseensa todistuksen siitä, että eläinlääketieteellinen tutkinto on Euroopan yhteisön säädösten mukainen, tai todistuksen eläinlääkäriammattin harjoittamisesta.

Liiteasiakirjat on esitettävä alkuperäisinä tai virallisesti oikeaksi todistettuina jäljennöksinä. Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista liiteasiakirjoista.

8 §

*Väliaikainen ja satunnainen eläinlääkäri-
palvelujen tarjoaminen*

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolla on laillinen oikeus harjoittaa itsenäisesti eläinlääkärin ammattia jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, saa ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti ja satunnaisesti toimia eläinlääkärinä tehtyään Elintarviketurvallisuusvirastolle ilmoituksen väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. Ilmoitus on voimassa vuoden, ja se voidaan tarvittaessa tehdä uudestaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sen tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

Palvelujen väliaikaisessa ja satunnaisessa tarjoamisessa on käytettävä eläinlääkäri-nimikettä.

38 a §

*Ammatinharjoittamisoikeutta koskevan
hakemuksen ratkaiseminen eräissä
tapauksissa*

Edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulle hakijalle on ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta sekä mahdollisesti puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta. Hakemus on ratkaistava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua vaadittavien asiakirjojen esittämisestä.

39 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos päätöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen ei vastoin 38 a §:ää ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle.

Edellä 20—26 §:ssä tarkoitettut päätökset on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä

Elintarviketurvallisuusvirasto päättää ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ulkomailla hankitun erikoiseläinlääkärin pätevyyden tuottamasta oikeudesta toimia erikoiseläinlääkärinä siten kuin mainitussa laissa säädetään.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos päätös tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen. Lain 4 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa korvaavien toimenpiteiden tarpeellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ne lisäopinnot, jotka henkilö on suorittanut ennen tämän lain voimaantuloa.

3.

Laki**asianajajista annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asianajajista 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (496/1958) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 31/1993 ja 458/1999, seuraavasti:

3 §

Asianajajaksi voidaan hyväksyä 25 vuotta täyttänyt Suomen tai jonkin muun Euroopan talousalueen valtion kansalainen, joka:

1) on rehelliseksi tunnettu sekä muilta ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa;

2) on suorittanut Suomessa oikeustieteen kandidaatin tai maisterin tutkinnon, taikka on suorittanut oikeustieteellisen tutkinnon muualla kuin Suomessa ja saanut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (/) tai ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (/) mukaisen Opetushallituksen päätök-

sen kelpoisuudesta oikeustieteen kandidaatin tai oikeustieteen maisterin tutkintoa edellyttävään tehtävään ja suorittanut mahdolliset päätöksessä edellytetyt lisävaatimukset;

3) on saavuttanut asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittavan taidon sekä sellaisen käytännöllisen kokemuksen kuin asianajajayhdistyksen säännöissä määrätään; sekä

4) ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki**ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetun lain (531/1986) 1, 4, 5, 7 ja 8 §, sellaisena kuin niistä ovat 1 § osaksi laissa 729/1989, 4 § osaksi laissa 418/1997, 5 § osaksi laeissa 1598/1992 ja 418/1997, sekä 8 § laeissa 1598/1992 ja 418/1997, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta kelpoisuudesta julkiseen virkaan ja toimeen, jos niiden kelpoisuusvaatimukseksi on laissa tai asetuksessa säädetty tietyn tasoinen tutkinto taikka tietty Suomessa suoritettava korkeakoulututkinto tai korkeakoulun opintosuoritus.

Korkeakouluopinnoilla tarkoitetaan tässä laissa korkeakoulututkintoa ja korkeakoulun opintosuoritusta.

4 §

Rinnastaminen

Ulkomailla suoritettut korkeakouluopinnot tuottavat julkiseen virkaan tai toimeen saman kelpoisuuden kuin virkaan tai toimeen vaadittavat Suomessa suoritettavat korkeakouluopinnot, jos nämä opinnot on tämän lain nojalla tehdyssä päätöksessä rinnastettu toisiinsa. Ulkomainen korkeakoulututkinto rinnastetaan ensisijaisesti tietyntasoiseen Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon.

Muussa kuin ammattipätevyuden tunnustamisesta annetun lain (/) soveltamisalaan kuuluvassa tapauksessa ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto voidaan tämän lain no-

jalla rinnastaa tiettyyn, nimeltä mainittuun Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon, jos viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimus sitä edellyttää. Ulkomailla suoritettu korkeakoulun opintosuoritus rinnastetaan tietyllä alalla tai tietyillä aloilla sekä tietyn laajuisena Suomessa suoritettavaan korkeakoulun opintosuoritukseen.

5 §

Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan tutkintoa tasoltaan vastaava, ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan sitä tasoltaan ja alaltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tutkintojen tasojen vastaavuus arvioidaan niiden laajuuden ja vaativuuden perusteella. Tutkintojen alojen vastaavuus arvioidaan niiden sisällön samankaltaisuuden perusteella.

7 §

Täydentävät korkeakouluopinnot rinnastamisen edellytyksenä

Edellä 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ulkomailla suoritettut korkeakou-

luopinnot ja Suomessa suoritettavat tai vastedes suoritettavat täydentävät korkeakouluopinnot voidaan yhdessä rinnastaa Suomessa suoritettaviin korkeakouluopintoihin 5 ja 6 §:ssä säädettyin perustein. Täydentävien opintojen rinnastamisen edellytyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos rinnastamisen edellytyksenä olevia täydentäviä korkeakouluopintoja ei ole suoritettu rinnastamispäätöksen antamiseen mennessä, täydentävistä opinnoista on määrättävä päätöksessä.

8 §

Rinnastamishakemus ja -päätös

Hakijan on toimitettava Opetushallitukselle hakemuksen käsittelyä varten tarpeelliset selvitykset suorittamistaan opinnoista virallisesti oikeaksi todistettuina jäljennöksinä. Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista asiakirjoista. Hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja todistuksista voi-

daan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Opetushallitus päättää hakemuksesta ulkomailla suoritettujen tutkintojen tai opintosuoritusten rinnastamisesta Suomessa suoritettaviin tutkintoihin tai opintosuorituksiin. Opetushallitus voi ennen päätöksentekoa tarvittaessa pyytää yliopistolaissa (645/1997) tarkoitetulta yliopistolta tai korkeakoulututkintojen järjestelmästä annetussa asetuksessa (464/1998) tarkoitetulta korkeakoululta lausunnon hakijan suorittamien opintojen vastaavuudesta Suomessa suoritettaviin opintoihin sekä hakijalle mahdollisesti määrättävistä täydentävistä opinnoista.

Jos rinnastamispäätöksen saanut suorittaa päätöksessä tarkoitetut täydentävät opinnot suomalaisessa korkeakoulussa, korkeakoulu antaa täydentävien opintojen suorittamisesta todistuksen, joka yhdessä Opetushallituksen päätöksen kanssa antaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (631/1998) 8 §:n 4 momentti ja 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 4 momentti laissa 1013/2005, seuraavasti:

8 §

*Näyttötutkintoon valmistava koulutus,
 henkilökohtaistaminen, ja tutkinnon
 suorittaminen*

 Tämän lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä ja muu mainitussa säännöksessä tarkoitettu yhteisö tai säätiö on tutkintotoimikunnan kanssa sovittavalla tavalla velvollinen järjestämään mahdollisuuksia suorittaa näyttötutkintoja myös ilman niihin valmistavaa koulutusta. Näyttötutkinnon tai sen osan suorittamismahdollisuuksia on järjestettävä myös henkilöille, joille ammatinopätevyyden tunnustamisesta vastaava viranomaislainen on antanut ammatinopätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1) 13 §:n 2 momentin mukaisen tunnustamispäätöksen, jossa hakijalta on edellytetty kyseisessä laissa tarkoitettuja korvaavia toimenpiteitä.

12 §

Näyttötutkinnot

 Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan ammattitaidon saavuttamisen edellyttämät tiedot ja taidot. Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytetty ammattitaito. Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallinta. Ammatillinen perustutkinto ja ammattitutkinto sijoittuvat ammatinopätevyyden tunnustamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle pätevyystasolle ja erikoisammattitutkinto 3 kohdassa tarkoitettulle tasolle.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä marraskuuta 2002 annetun kauppakamarilain (878/2002) 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 475/2007, seuraavasti:

2 §

*Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin
 julkiset tehtävät*

Kauppakamarin tehtävänä on:

1) hoitaa sille tilintarkastuslaissa (459/2007) säädettyt tehtävät;

2) antaa todistuksia ammattipätevyysdirektiivin 2005/36/EY mukaista ammattikokemuksen tunnustamista koskevasta toiminnan

harjoittamisesta siten kuin ammattipätevyys-
 den tunnustamisesta annetussa laissa (/) sää-
 detään; sekä

3) vahvistaa ulkomaankaupan asiakirjoja
 sen mukaan kuin sille muussa laissa tai sen
 nojalla on annettu tällainen tehtävä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
 20 .

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Sari Sarkomaa*

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (29/2000) 4 §:n 4 momentti, 8 ja 39 §, 42 §:n 2 momentti sekä 43 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 4 momentti, 8 §, 42 §:n 2 momentti ja 43 §:n 2 momentti laissa 301/2006, sekä lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 5 a ja 38 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

Ehdotus

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

Tätä lakia sovelletaan myös siten kuin kel-
poisuudesta ja oikeudesta harjoittaa eläinlää-
käriammattia sovitaan Euroopan yhteisön ja
sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa
tekemässä sopimuksessa.

*Elinturvallisuusvirasto päättää am-
mattipätevyyden tunnustamisesta annetun
lain (/) soveltamisalaan kuuluvissa, muissa
kuin tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tar-
koitetuissa tapauksissa, ulkomailla hankitun
eläinlääkäriin pätevyuden tuottamasta oikeu-
desta toimia eläinlääkäriä siten kuin maini-
tussa laissa säädetään. Eläinlääkäriksi lai-
listamisen edellytyksenä on lisäksi 3 §:ssä
tarkoitettun eläinlääkäriin vakuutuksen anta-
minen.*

*Tätä lakia sovelletaan myös eläinlääkäriksi
laillistamiseen ja eläinlääkäripalvelujen tar-
joamiseen, joka perustuu Euroopan yhteisön
ja sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kans-
sa tekemään sopimukseen tai muiden kuin
Euroopan unioniin kuuluvien valtioiden kan-
salaisten asemaa koskevaan yhteisön lain-
sääntöön.*

5 a §

Laillistamishakemuksen liitteet

Eläinlääkäriksi laillistamista koskevaan hakemukseen on 4 ja 5 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa liitettävä seuraavat asiakirjat:

1) hakijan kansalaisuuden todistava asiakirja;

2) todistus eläinlääketieteellisen koulutuksen suorittamisesta, jonka perusteella henkilöllä on oikeus harjoittaa itsenäisesti eläinlääkärinammattia todistuksen antaneessa valtiossa;

3) jos henkilölle on myönnetty oikeus harjoittaa itsenäisesti eläinlääkärinammattia jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa, kyseisen maan toimivaltaisen viranomaisen enintään kolme kuukautta aikaisemmin antama todistus siitä, että tätä oikeutta ei ole rajoitettu vakavan ammatillisen virheen tai laiminlyönnin taikka muun vastaavan syyin vuoksi; sekä

4) 5 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todistus vaadittavien lisäopintojen suorittamisesta sekä kielitaidosta.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lisäksi vaatia hakijaa liittämään hakemukseensa todistuksen siitä, että eläinlääketieteellinen tutkinto on Euroopan yhteisön säädösten mukainen, tai todistuksen eläinlääkärinammattin harjoittamisesta.

Liiteasiakirjat on esitettävä alkuperäisinä tai virallisesti oikeaksi todistettuina jäljennöksinä. Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista liiteasiakirjoista.

8 §

Euroopan yhteisön lainsäädännössä ja Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa edellytetty väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolle voitaisiin jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa hankitun eläinlääkärin

8 §

Väliaikainen ja satunnainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, *jolla on laillinen oikeus harjoittaa itsenäisesti eläinlääkärin ammattia* jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen

pätevyyden perusteella myöntää Suomessa oikeus toimia laillistettuna eläinlääkärinä, saa ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti, enintään vuoden ajan, toimia eläinlääkärinä tehtyään Elintarviketurvallisuusvirastolle ilmoituksen väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.

kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, saa ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti ja satunnaisesti toimia eläinlääkärinä tehtyään Elintarviketurvallisuusvirastolle ilmoituksen väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. *Ilmoitus on voimassa vuoden, ja se voidaan tarvittaessa tehdä uudestaan.* Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sen tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

Palvelujen väliaikaisessa ja satunnaisessa tarjoamisessa on käytettävä eläinlääkäri-nimikettä.

38 a §

Ammatinharjoittamisoikeutta koskevan hakemuksen ratkaiseminen eräissä tapauksissa

Edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulle hakijalle on ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta sekä mahdollisesti puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta. Hakemus on ratkaistava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua vaadittavien asiakirjojen esittämisestä.

39 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 20—26 §:ssä tarkoitettut päätökset on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

39 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos päätöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen ei vastoin 38 a §:ää ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle.

Edellä 20—26 §:ssä tarkoitettut päätökset on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää, siten kuin Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulosta annetussa laissa (1597/1992) säädetään, hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 tai 8 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä

Elintarviketurvallisuusvirasto päättää ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ulkomailla hankitun erikoiseläinlääkärin pätevyyden tuottamasta oikeudesta toimia erikoiseläinlääkärinä siten kuin mainitussa laissa säädetään.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos päätös tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen. Lain 4 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa korvaavien toimenpiteiden tarpeellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ne lisäopinnot, jotka henkilö on suorittanut ennen tämän lain voimaantuloa.

3.

Laki**asianajajista annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asianajajista 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (496/1958) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 31/1993 ja 458/1999, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

Asianajajaksi voidaan hyväksyä 25 vuotta täyttänyt Suomen tai jonkin muun Euroopan talousalueen valtion kansalainen, joka:

1) on rehelliseksi tunnettu sekä muilta ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa;

2) on suorittanut tuomarinvirkaa varten Suomessa säädetty opinnäytteet ja saavuttanut asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittavan taidon sekä sellaisen käytännöllisen kokemuksen kuin asianajajayhdistyksen säännöissä määrätään; sekä

3) ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

3 §

Asianajajaksi voidaan hyväksyä 25 vuotta täyttänyt Suomen tai jonkin muun Euroopan talousalueen valtion kansalainen, joka:

1) on rehelliseksi tunnettu sekä muilta ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa;

2) *on suorittanut Suomessa oikeustieteen kandidaatin tai maisterin tutkinnon, taikka on suorittanut oikeustieteellisen tutkinnon muualla kuin Suomessa ja saanut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1) tai ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (1) mukaisen Opetushallituksen päätöksen kelpoisuudesta oikeustieteen kandidaatin tai oikeustieteen maisterin tutkintoa edellyttävään tehtävään ja suorittanut mahdolliset päätöksessä edellytetyt lisävaatimukset;*

3) on saavuttanut asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittavan taidon sekä sellaisen käytännöllisen kokemuksen kuin asianajajayhdistyksen säännöissä määrätään; sekä

4) ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

4.

Laki**ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetun lain (531/1986) 1, 4, 5, 7 ja 8 §, sellaisena kuin niistä ovat 1 § osaksi laissa 729/1989, 4 § osaksi laissa 418/1997, 5 § osaksi laissa 1598/1992 ja 418/1997, sekä 8 § laeissa 1598/1992 ja 418/1997, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta kelpoisuudesta julkiseen virkaan ja toimeen säädetään tässä laissa.

Tässä laissa säädetään ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta kelpoisuudesta julkiseen virkaan ja toimeen, jos niiden kelpoisuusvaatimukseksi on laissa tai asetuksessa säädetty tietyn tasoisen tutkinto taikka tietty Suomessa suoritettava korkeakoulututkinto tai korkeakoulun opintosuoritus.

Asetuksella voidaan säätää, että tätä lakia sovelletaan ulkomailla muussakin oppilaitoksessa kuin korkeakoulussa suoritettuihin opintoihin, joita vastaavat opinnot Suomessa ovat korkeakouluopintoja.

Korkeakouluopinnoilla tarkoitetaan tässä laissa korkeakoulututkintoa ja korkeakoulun opintosuoritusta.

Korkeakouluopinnoilla tarkoitetaan tässä laissa korkeakoulututkintoa ja korkeakoulun opintosuoritusta.

4 §

4 §

*Rinnastaminen**Rinnastaminen*

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopinnot tuottavat julkiseen virkaan tai toimeen saman kelpoisuuden kuin virkaan tai toimeen vaadittavat Suomessa suoritettavat korkeakouluopinnot, jos nämä opinnot on tämän lain no-

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopinnot tuottavat julkiseen virkaan tai toimeen saman kelpoisuuden kuin virkaan tai toimeen vaadittavat Suomessa suoritettavat korkeakouluopinnot, jos nämä opinnot on tämän lain no-

jalla tehdyssä päätöksessä rinnastettu toisiinsa.

Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastetaan ensisijaisesti Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon, joka voi olla ammattikorkeakoulututkinto, alempi tai ylempi korkeakoulututkinto taikka jatkotutkintona suoritettava lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Erityisestä syystä ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastetaan tiettyyn, nimeltä mainittuun Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon. Tutkinnon rinnastamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Ulkomailla suoritettu korkeakoulun opintosuoritus rinnastetaan tietyllä alalla tai tietyillä aloilla sekä tietyn laajuusena Suomessa suoritettavaan korkeakoulun opintosuoritukseen.

5 §

Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Suomessa suoritettavaan 4 §:n 2 momentissa mainittuun tutkintoon rinnastetaan tutkintoa tasoltaan vastaava, ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan sitä tasoltaan ja alaltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tutkintojen tasojen vastaavuus arvioidaan niiden laajuuden ja vaativuuden perusteella. Tutkintojen alojen vastaavuus arvioidaan niiden sisällön samankaltaisuuden perusteella.

7 §

Täydentävät korkeakouluopinnot rinnastamisen edellytyksenä

Ulkomailla suoritettavat korkeakouluopinnot ja Suomessa suoritettavat tai vastedes suoritettavat täydentävät korkeakouluopinnot voidaan yhdessä rinnastaa Suomessa suoritettaviin

jalla tehdyssä päätöksessä rinnastettu toisiinsa. Ulkomainen korkeakoulututkinto rinnastetaan ensisijaisesti tiettyntasoiseen Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon.

Muussa kuin ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1) soveltamisalaan kuuluvassa tapauksessa ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto voidaan tämän lain nojalla rinnastaa tiettyyn, nimeltä mainittuun Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon, jos viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimus sitä edellyttää. Ulkomailla suoritettu korkeakoulun opintosuoritus rinnastetaan tietyllä alalla tai tietyillä aloilla sekä tietyn laajuusena Suomessa suoritettavaan korkeakoulun opintosuoritukseen.

5 §

Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan tutkintoa tasoltaan vastaava, ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan sitä tasoltaan ja alaltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tutkintojen tasojen vastaavuus arvioidaan niiden laajuuden ja vaativuuden perusteella. Tutkintojen alojen vastaavuus arvioidaan niiden sisällön samankaltaisuuden perusteella.

7 §

Täydentävät korkeakouluopinnot rinnastamisen edellytyksenä

Edellä 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ulkomailla suoritettavat korkeakouluopinnot ja Suomessa suoritettavat tai vastedes suoritettavat täydentävät korkeakouluopinnot

korkeakouluopintoihin 5 ja 6 §:ssä säädetyn perusteiden mukaan kuin asetuksella säädetään.

voidaan yhdessä rinnastaa Suomessa suoritettaviin korkeakouluopintoihin 5 ja 6 §:ssä säädetyn perusteiden. Täydentävien opintojen rinnastamisen edellytyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos rinnastamisen edellytyksenä olevia täydentäviä korkeakouluopintoja ei ole suoritettu rinnastamispäätöksen antamiseen mennessä, täydentävistä opinnoista on määrättävä päätöksessä.

8 §

Rinnastamishakemus ja -päätös

Opetushallitus päättää hakemuksesta ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen rinnastamisesta Suomessa suoritettaviin korkeakouluopintoihin.

Hakemuksen voi tehdä henkilö, joka on suorittanut ulkomailla korkeakoulututkinnon tai korkeakoulun opintosuorituksen. Hakijan on toimitettava opetushallitukselle hakemuksen käsittelyä varten tarpeelliset selvitykset suorittamistaan opinnoista.

Hakemuksessa on myös esitettävä erityinen syy, jonka vuoksi hakijan opinnot tulisi rinnastaa Suomessa suoritettavaan tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon.

8 §

Rinnastamishakemus ja -päätös

Hakijan on toimitettava Opetushallitukselle hakemuksen käsittelyä varten tarpeelliset selvitykset suorittamistaan opinnoista virallisesti oikeaksi todistettuina jäljennöksinä. Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä kirjoitetuista asiakirjoista. Hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja todistuksista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Opetushallitus päättää hakemuksesta ulkomailla suoritettujen tutkintojen tai opintosuoritusten rinnastamisesta Suomessa suoritettaviin tutkintoihin tai opintosuorituksiin. Opetushallitus voi ennen päätöksentekoa tarvittaessa pyytää yliopistolaissa (645/1997) tarkoitetulta yliopistolta tai korkeakoulututkintojen järjestelmästä annetussa asetuksessa (464/1998) tarkoitetulta korkeakoululta lausunnon hakijan suorittamien opintojen vastaavuudesta Suomessa suoritettaviin opintoihin sekä hakijalle mahdollisesti määrättävistä täydentävistä opinnoista.

Jos rinnastamispäätöksen saanut suorittaa päätöksessä tarkoitetut täydentävät opinnot suomalaisessa korkeakoulussa, korkeakoulu antaa täydentävien opintojen suorittamisesta todistuksen, joka yhdessä Opetushallituksen päätöksen kanssa antaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

5.

Laki**ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (631/1998) 8 §:n 4 momentti ja 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 4 momentti laissa 1013/2005, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 §

8 §

*Näyttötutkintoon valmistava koulutus,
 henkilökohtaistaminen, ja tutkinnon
 suorittaminen*

*Näyttötutkintoon valmistava koulutus,
 henkilökohtaistaminen, ja tutkinnon
 suorittaminen*

Tämän lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä ja muu mainitussa säännöksessä tarkoitettu yhteisö tai säätiö on tutkintotoimikunnan kanssa sovittavalla tavalla velvollinen järjestämään mahdollisuuksia suorittaa näyttötutkintoja myös ilman niihin valmistavaa koulutusta.

Tämän lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä ja muu mainitussa säännöksessä tarkoitettu yhteisö tai säätiö on tutkintotoimikunnan kanssa sovittavalla tavalla velvollinen järjestämään mahdollisuuksia suorittaa näyttötutkintoja myös ilman niihin valmistavaa koulutusta. *Näyttötutkinnon tai sen osan suorittamismahdollisuuksia on järjestettävä myös henkilöille, joille ammattipätevyys tunnustamisesta vastaava viranomaisen on antanut ammattipätevyys tunnustamisesta annetun lain (/) 13 §:n 2 momentin mukaisen tunnustamispäätöksen, jossa hakijalta on edellytetty kyseisessä laissa tarkoitettuja korvaavia toimenpiteitä.*

12 §

12 §

*Näyttötutkinnot**Näyttötutkinnot*

Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan ammattitaidon saavuttamisen edellyttämät tiedot ja taidot. Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytetty ammattitaito. Erikoisammattitutkinnossa

Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan ammattitaidon saavuttamisen edellyttämät tiedot ja taidot. Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytetty ammattitaito. Erikoisammattitutkinnossa

osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallintaa.

osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallintaa. *Ammatillinen perustutkinto ja ammattitutkinto sijoittuvat ammattipätevyyskannustamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle pätevyystasolle ja erikoisammattitutkinto 3 kohdassa tarkoitettulle tasolle.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä marraskuuta 2002 annetun kauppakamarilain (878/2002) 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 475/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin
julkiset tehtävät**Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin
julkiset tehtävät*

Kauppakamarin tehtävänä on:

Kauppakamarin tehtävänä on:

1) hoitaa sille tilintarkastuslaissa (936/1994) säädetty tehtävät; *sekä*

1) hoitaa sille tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetty tehtävät;

2) antaa todistuksia ammattipätevyysdirektiivin 2005/36/EY mukaista ammattikokemuksen tunnustamista koskevasta toiminnan harjoittamisesta siten kuin ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa (/) säädetään; *sekä*

2) vahvistaa ulkomaankaupan asiakirjoja sen mukaan kuin sille muussa laissa tai sen nojalla on annettu tällainen tehtävä.

3) vahvistaa ulkomaankaupan asiakirjoja sen mukaan kuin sille muussa laissa tai sen nojalla on annettu tällainen tehtävä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

Valtioneuvoston asetus ammattipätevyiden tunnustamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään ammattipätevyiden tunnustamisesta päivänä kuuta 200 annetun lain (/) 8 §:n 5 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään ammattipätevyiden tunnustamisesta annetussa laissa (/), jäljempänä tunnustamislaki, tarkoitetuista korvaavista toimenpiteistä.

2 §

Sopeutumisaika

Tunnustamislain 14 §:n 2 momentin mukaisessa ehdollisessa tunnustamispäätöksessä määrätään sopeutumisajan pituus ja tehtävät, joissa sopeutumisaika voidaan suorittaa, sekä tarvittaessa se pätevyys, joka valvojana toimivalta ammatinharjoittajalta vaaditaan.

Sopeutumisaikana hakija hoitaa tehtävää taikka harjoittaa ammattia ohjauksen ja valvonnan alaisena. Hakija voi toimia sopeutumisaikana määrääjäksi nimitettyä virkamiestä.

Ammatinharjoittamisen edellyttämä kyky ja taito osoitetaan työnantajan tai valvojana toimivan ammatinharjoittajan sopeutumisaikasta antamalla todistuksella.

3 §

Kelpoisuusko

Tunnustamislain 14 §:n 2 momentin mukaisessa ehdollisessa tunnustamispäätöksessä määrätään kelpoisuuskokeen pääasiallinen sisältö ja kokeen toimeenpanija. Kokeen sisällön määrittämistä varten laaditaan Suomessa edellytettävän koulutuksen ja hakijan saaman koulutuksen vertailuun perustuva luettelo aiheista, jotka eivät sisälly hakijan tutkintotodistukseen tai muuhun muodollista pätevyyttä osoittavaan asiakirjaan. Kokeen tulee sisältää luettelossa olevia aiheita, joiden tuntemusta pidetään olennaisen tärkeänä ammatissa toimimisen kannalta. Kelpoisuuskokeen sisällön määrittelemiseksi ammattipätevyiden tunnustamisesta vastaava viranomais- tai virasto voi pyytää lausunnon kokeen toimeenpanosta vastaavalta taholta.

Koe voi sisältää kysymyksiä myös Suomessa kyseiseen toimintaan sovellettavan hyvän ammattikäytännön tuntemuksesta. Koe suoritetaan joko suomen tai ruotsin kielellä, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Kelpoisuuskokeeksi voidaan määrätä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettu näyttötutkinto tai sen osa, jos kyseisessä ammatissa näyttötutkinnon suorittaminen on mahdollista.

4 §

Kelpoisuuskokeen toimeenpano

Kun hakemus koskee kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998) säädetty pätevyys, kelpoisuuskokeen toimeenpanee yliopiston tai ammattikorkeakoulun opettajakoulutuksesta vastaava yksikkö.

Kun hakemus koskee kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa (272/2005) säädetty pätevyys, kelpoisuuskokeen toimeenpanee yliopiston tai ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutuksesta vastaava yksikkö.

Kun hakemus koskee kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan pelastustoitimesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (787/2003) säädetty pätevyys, kelpoisuuskokeen toimeenpanee Pelastusopisto. Kun hakemus koskee kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan raja- ja merivartiokoulussa suoritettu tietty tutkinto tai määrätyt opinnot, kelpoisuuskokeen toimeenpanee raja- ja merivartiokoulu.

Kun hakemus koskee kelpoisuutta harjoittaa eläinlääkäriä ammattia, kelpoisuuskokeen toimeenpanee Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta.

5 §

Pakollinen kelpoisuuskoe

Kun hakemus koskee kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan oikeustieteellinen tutkinto, kelpoisuuskokeen toimeenpanee yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta.

Kun hakemus koskee kelpoisuutta KHT- tai HTM-tilintarkastajan tehtävään, kelpoisuuskokeen toimeenpanee Keskuskaupparin tilintarkastuslautakunta. Kun hakemus koskee kelpoisuutta julkishallinnon ja -talouslaisten tilintarkastuslautakunnan hyväksymän tilintarkastajan tehtävään, kelpoisuuskokeen toimeenpanee julkishallinnon ja -talouslaisten tilintarkastuslautakunta.

Kun hakemus koskee kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan poliisioppilaitoksessa suoritettu tietty tutkinto tai määrätyt opinnot, kelpoisuuskokeen toimeenpanee Poliisiammattikorkeakoulu.

6 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007.

Tällä asetuksella kumotaan Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaanpanosta annettu asetus (520/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Valtioneuvoston asetus

ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetun lain (531/1986) 7 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa / :

1 §

Korkeakouluopintojen rinnastaminen

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopinnot rinnastetaan rinnastamispäätöstä tehtäessä voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti Suomessa suoritettaviin korkeakouluopintoihin.

2 §

Täydentävät opinnot

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/1986) 7 §:ssä tarkoitetun rinnastamisen edellytyksenä on:

1) rinnastettaessa opintoja ylempään korkeakoulututkintoon, että Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja tarvitaan enintään 40 opintoviikkoa tai 60 opintopistettä;

2) rinnastettaessa opintoja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon, että Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja tarvitaan enintään 30 opintoviikkoa tai 45 opintopistettä;

3) rinnastettaessa opintoja alempaan korkeakoulututkintoon, että Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja tarvitaan enintään 20 opintoviikkoa tai 30 opintopistettä;

4) rinnastettaessa opintoja ammattikorkeakoulututkintoon, että Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja tarvitaan enintään 20 opintoviikkoa tai 30 opintopistettä;

5) rinnastettaessa opintoja Suomessa suoritettaviin opettajan pedagogisiin opintoihin, että Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja tarvitaan enintään 10 opintoviikkoa tai 15 opintopistettä; ja

6) rinnastettaessa opintoja korkeakoulun opintosuoritukseen, että Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja tarvitaan opintojen kokonaislaajuus huomioon ottaen vähäinen määrä.

3 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007.

Tällä asetuksella kumotaan ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta 30 päivänä toukokuuta 1997 annettu asetus (519/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.